Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра германської філології

Сидорчук Дар'я Олександрівна

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НЕГАТИВНИХ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ У РОМАНІ С. КІНГА «THE BAG OF BONES»

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Галузь знань: 01 Освіта

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеню магістра

Науковий керівник

_____ О.В. Багацька,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри германської філології

«____» _____ 20__ року

Виконавець

_____ Д.О.Сидорчук

«____» _____ 20__ року

Суми 2020

Sumy A.S. Makarenko State Pedagogical University

The Department of Foreign and Slavonic Philology

The Chair of Germanic Philology

Sydorchuk Darya Alexandrovna

THE GENDER FEATURES OF LANGUAGE REALIZATION OF NEGATIVE EMOTIONAL STATES IN S. KING'S NOVEL «THE BAG OF BONES»

Program subject area: 014 Secondary Education.

Study program: Language and Literature (English)

Educational program: Secondary Education (English Language and Literature)

Field of Study: 01 Education

Graduation Project

Supervised by

Associate Professor

Bogatska O.V.

Performed by

Sydorchuk Darya

Sumy 2020

ЗМІСТ

ВСТУП……..

РОЗДІЛ 1.Теорія емотивності в сучасних лінгвістичних гендерних дослідженнях…….

1.1. Категорія емотивності як об’єкт сучасних лінгвістичних досліджень…….

1.2. Гендерні дослідження у контексті сучасної лінгвістичної парадигми…….

1.3. Поняття емоційного стану та його типологія крізь призму гендерних лінгвістичних досліджень…….

1.4. Англомовний роман Стівена Кінга «Bag of Bones» та його жанрово-стилістична специфіка……..

РОЗДІЛ 2. Мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками»……..

2.1.Типологія негативних емоційних станів персонажів-чоловіків…….

2.2.Мовні засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків……..

2.2.1.Лексичні засоби…….

2.2.2.Стилістичні засоби……

2.2.3.Граматичні засоби…….

РОЗДІЛ 3. Мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками»…..…….

3.1.Типологія негативних емоційних станів персонажів жінок…..……..

3.2.Мовні засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-жінок

3.2.1.Лексичні засоби……

3.2.2.Стилістичні засоби……

3.2.3.Граматичні засоби……

ВИСНОВКИ……..

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….

МЕТОДИЧНИЙ ДОДАТОК ……

ВСТУП

Роботу присвячено дослідженню проблеми гендерної особливості мовної реалізації негативних емоційних станів у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Негативний емоційний стан як невід'ємна складова життя людини, тому дуже багато науковців, які досліджували та звертали свою увагу на проблему реалізації та особливості герндерних негативних станів у персонажів-чоловіків та персонажів-жінок. Дослідженню негативних емоційних станів, аналіз їх типології, визначення базових негативних емоційних станів та встановлення їх функції тощо присвячено багато праць відомих лінгвістів (Д. Н. Арутюнова, В. Т. Семенова, К. Ізгард, Е. П. Ільїн, В. І. Шаховський та ін.).

Лінгвісти звертають увагу на проблему реалізації негативних емоційних станів у тексті. Можливість читачеві відчути страх, горе, страждання, смуток, гнів, зневагу та інші емоції персонажів-чоловіків та персонажів-жінок, приносить задоволення читачеві. Тому саме ми аналізували граматичні, стилістичні та лексичні гендерні особливості реалізації негативних станів, що надало нам більш широкого розуміня про емоцію, негативну емоцію та негативний стан людини також особливості реалізації.

Актуальність нашого дослідження полягає у недостатньому вивченні гендерних особливостей мовної реалізації негативних емоційних станів у персонажів.

Об'єкт дослідження: аналіз гендерної особливості мовної реалізації негативних емоційних станів у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Предмет дослідження: стилістичні, лексичні та граматичні гендерні особливості мовної реалізації негативних емоційних станів.

Мета дослідження: полягає у вивчені особливостей гендерної мовної реалізації негативних емоційних станів, та порівняння негативних емоційних станів персонажів-жінок та персонажів-чоловіків в англомовному романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Завдання дослідження:

- вивчити особливості гендерної мовної реалізації негативних емоційних станів;
- визначити типологію негативних емоційних станів персонажів-чоловіків;
- визначити типологію негативних емоційних станів персонажів-жінок;
- дослідити мовні засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків;
- дослідити мовні засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-жінок;

Методи дослідження були обрані наступні: методи контекстної інтерпретації, за допомогою якого були проаналізований контекст та його особливості реалізації негативних емоційних станів у персонажів-жінок та персонажів-чоловіків; компонентний аналіз, за допомогою якого було проаналізовано втокремленні елементи за допомогою яких реалізується негативний емоційний стан та відбувся аналіз особливостей лексичних одиниць та їх вживання у мові персонажів-чоловіків та персонажів-жінок.

Елементи наукової новизни одержаних результатів. Розглянуто особливості гендерної реалізації негативних емоційних станів в романі Стівена Кінга «Мішок з кістками», визначено їх мовні засоби на позначення негативних емоційних станів та проаналізовано типологію негативних емоційних станів персонажів-жінок та персонажів-чоловіків.

Теоретична значущість роботи полягає у детальному теоретичному дослідженні особливостей гендерної мовної реалізації негативних емоційних станів, та порівняння негативних емоційних станів персонажів-жінок та персонажів-чоловіків в англомовному романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Практична цінність цієї роботи полягає у тому, що результати дослідження гендерної особливості мовної реалізації негативних емоційних станів у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» можуть бути використані на практичних заняттях з таких дисциплін як: стилістика, лінгвістика, граматика та практика усного та писемного мовлення.

Структура роботи складається з таких структурних елементів: вступ, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури. Перший розділ «Теорія емотивності в сучасних лінгвістичних гендерних дослідженнях». Вивчено категорії емотивності як об'єкт сучасних лінгвістичних досліджень; розглянуті гендерні дослідження у контексті сучасної лінгвістичної парадигми; визначено поняття емоційного стану та його типологія крізь призму гендерних лінгвістичних досліджень. Другий розділ «Мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками»» розглядає типологію негативних емоційних станів персонажів-чоловіків та мовні засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків: лексичні, стилістичні та граматичні. Третій розділ «Мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками»» присвячений висвітленню типології негативних емоційних станів персонажів-жінок та вивченню мовних засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-жінок таких як, лексичні, стилістичні та граматичні засоби.

Апробація роботи відбулася в наступних збірках. На Всеукраїнській науковій інтернет конференції «Діалог мов і культур у сучасному освітньому

просторі», яка була проведена 12 листопада 2020 року було представлено тези доповіді на тему «Категорія емотивності у сучасних лінгвістичних гендерних дослідженнях». Опубліковано наукову статтю у збірку студентських досліджень «Актуальні питання філології та методології» з теми: «Мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками»». На Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції, яка відбулася 9 листопада 2020 року було предсттавлена тема «Негативні емоційні стани персонажів-жінок у романі С. Кінга «Мішок з кістками»: лексико-граматичний аспект».

РОЗДІЛ 1.Теорія емотивності в сучасних лінгвістичних гендерних дослідженнях

На сучасному етапі дослідники виділяють від 2 до 10 різновидів базових емоцій, серед яких найпопулярнішою є класифікація К. Ізарда, котрий визначає 10 позитивних та негативних базових емоцій: радість (позитивна емоція; задоволення потреб); інтерес (позитивна емоція; організування навичок та умінь, заохочення до навчання та праці); подив (емоційна реакція; відповідь на раптову ситуацію); страждання (негативна емоційна реакція; неможливість реалізувати бажане); гнів (негативна емоція; неприйняття ситуації, яка склалася в певний момент часу); відраза (негативна емоція; нестикування різних моральних устоїв); зневага (негативна емоція; незгода в принципах, поглядах); страх (негативна емоція; наближення небезпеки); сором (негативна емоція; приниження, висміювання принципів та поглядів; неприпустима поведінка у суспільстві); збентеження (негативна емоційна реакція; передчуття поганого, неприємна новина) [9: 63]

Емоційне самовираження часто безпосередньо пов’язане з мовою. Це можливо, тому що мова – універсальна знакова система, яка є неоднорідною за своєю структурою і складається з мовних і парамовних явищ, які теж слід розглядати як типи знаків [4, с. 6]. Способи, що описують емоційні стани, надзвичайно різноманітні, хоча й мають низку спільних ознак, а тому можуть бути систематизовані як три групи засобів представлення емоцій:

1) мовні засоби:

-номінація емоцій: так чи інакше номінація будь-якої емоції повинна проходити через лінгвістичні засоби, при цьому вона може носити як прямий, так і непрямий характер;

2) текстові засоби:

- пояснення емоцій: у деяких випадках емоцію необхідно дешифрувати. З цією метою може використовуватись дублююча емоційна конструкція, контекст, пейзажна лексика, авторські ремарки. Таким чином, виникає емоційність, не зосереджена в окремому слові, зміст якого може інтерпретуватися залежно від інтонації;

- авторська розповідь: у цьому випадку вона розглядається як глибинний зміст, що оформлюється поєднанням засобів, за допомогою яких автор розкриває емоції;

- гіперхарактеристика емоцій: автор може вдаватися до тематизації емоції шляхом різних засобів, ці засоби характерні, традиційні для презентації даної емоції чи являють собою індивідуальний авторський прояв – це і є гіперхарактеристикою емоції;

3) дискурсивні засоби:

- невербальна характеристика емоцій: емоція може передаватися.

Яким би способом не були представлені емоції, підкласи слів, які їх передають, мають деякі ознаки, що відображають структуру всієї системи позначень емоційних станів: це, насамперед, «позитивна» або «негативна» оцінка, яка характеризує підклас. Така класифікація є узагальненою, а поняття позитивні і негативні емоції потребують уточнення. До негативних емоцій належать гнів, смуток, відраза, обурення [2: 34]. Наприклад, інколи спалахи гніву, страху можуть сприяти виживанню особи. Невиправдані спалахи гніву мотивують вияв негативних емоцій. Усі існуючі класифікації емоцій взаємодоповнюють одна одну. Дослідники виокремлюють ядерні та периферійні емоції; ті, які найбільш часто переживає людина, і ті, в яких потреба менша. В. Шаховський вважає, що для вираження однієї й тієї ж емоції

люди використовують різні мовні засоби [7: 33]. Крім того, емоції можуть не тільки бути безпосередньо названі, але й описані через фізичні відчуття або дії суб'єкта емоцій.

Необхідно зазначити, що різні пласти лексики володіють різною потенцією в реалізації емоційного в мові, і значення мовних знаків конституюється або поняттями, або прямими емоційними переживаннями, не перетвореними в поняття. Тому необхідно виокремлювати емотивну лексику, тобто слова, що мають емоційну забарвленість або безпосередньо виражають емоції, в основі виділення яких як своєрідного лексичного шару лежить їх особлива функція – функція вираження емоційного ставлення до оточуючого, що стає можливим унаслідок специфіки значення цих слів [7, с. 4], і лексику емоцій, представлену словами, предметно-лексичне значення яких складають поняття про емоції і які не позначають безпосереднього почуття, а лише логічну думку про нього, тобто самі назви - знаки емоцій [1, с. 5].

У зв'язку з цим виникає необхідність чіткого розмежування трьох понять: емоційності, емотивності й експресивності. Емоційність можна визначити як чутливість людини до значимих ситуацій та її емоційні реакції на них [12, с. 24]. Крім того, будучи психічним феноменом, емоційність актуалізується через мовний феномен – емотивність, що являє собою сукупність семантичних компонентів особливого виду, здатних відносно самостійно виражати емоційність як факт психіки чи емоційно-оцінне ставлення мовця до елементів комунікативної ситуації. Іншими словами, емотивність є «лінгвістичним аспектом емоційності, що полягає в семантичній інтерпретації емоцій» [14, с. 9]. Що стосується експресивності, то вона розглядається нами як здатність мовних засобів впливати на реципієнта й викликати в нього ті чи інші емоції. Експресивність не завжди емотивна, вона може бути виключно логічною. Але все ж існує тісний зв'язок між емотивністю та експресивністю, що пояснює

широке використання в лінгвістичній літературі терміна «емоційно-експресивний».

Отже, здатність мови виражати емоції зумовлена існуванням тісного зв'язку емоцій із когнітивними процесами. Відображення емоційного досвіду носія мови локалізується у смисловій структурі слова. При цьому емоція зберігається в слові у вигляді ідеї про неї. У мовленні репрезентується не сама емоція, а її концепт, що являє собою складне структурно-смислове, лексично оформлене утворення, яке базується на понятійній основі і включає в себе поняття та культурну цінність.

1.1.Категорія емотивності як об'єкт сучасних лінгвістичних досліджень.

Емотивність, на думку В. Телії, – це лінгвістична характеристика тексту (або лексикону) як сукупності мовних засобів, здатних викликати емоційний ефект [9, с. 36-66]. О. Селіванова вважає, що емотивність – це складник конотативного компонента у семантичній структурі мовної одиниці, який репрезентує емоційне ставлення носіїв мови до позначеного [7, с. 142]. В. Шаховський визначає емотивність як іманентно притаманну мові семантичну якість виражати системою своїх засобів емоційність як факт психіки. Науковець стверджує, що емотивність реалізується на всіх рівнях мови [11, с. 24]. С. Шорін емотивністю називає таку категорійну ознаку тексту, яка реалізує виражені в тексті емоції [13, с. 152]. Отже, категорія емотивності охоплює всі мовні засоби відображення емоцій та емоційних характеристик мовної особистості (її емоційний стан і ставлення до відображуваного світу) та уможливлює функціонування емоційної комунікації. Категорії «емоційність» та «емотивність» мають тісний взаємозв'язок, відрізняє їх сфера вживання – психологічна або лінгвістична. Вважаємо, що емотивність, – це передбачувана, усвідомлювана ознака мовлення, що спричиняє вживання таких мовних засобів,

які цілеспрямовано надають йому емоційності для впливу на адресата. Трактування емотивного значення тісно пов'язане з розумінням категорії емотивності, ось чому розуміння емотивного значення розглядається як засіб вираження емоцій того, хто говорить. Емотивне значення – це значення (семема), єдина структура якого містить сему емотивності тієї чи тієї категорії, тобто це значення, у якому виражено або визначено емотивний зміст.

Нам потрібно дительніше розглянути різницю між емотивністю, емоційністю та експресивністю.

1. Емотивність і емоційність. Л. Блумфілд вважав, що значення слів, що позначають стан мовця, що відчувається лише їм самим (наприклад: sad «сумний», glad «задоволений» і т.д.), можна було б описати лише в тому випадку, якщо б ми мали детальними відомостями про те, що відбувається в тілі живої людини [9, с. 310]. Ця різниця відзначено і в психологічних дослідженнях: «У розмовній практиці ми часто користуємося одним і тим же словом для позначення різних переживань, так що їх дійсний характер стає зрозумілим тільки з контексту. У той же час одна і та ж емоція може позначатися різними словами » [16, с. 23]. У лінгвістиці також зазначається, що дійсний світ емоцій і їх модельний світ (мовне відображення) ніколи не збігатимуться. Усвідомлення таких відмінностей виразилося в термінологічному протиставленні емоцій як психологічної категорії і емотивності як категорії мовної. У лінгвістичних працях останнього часу під емоційністю розуміється фізіолого-психологічний стан людини, а під емотивність-мовне вираження емоційності. Мовний опис емоцій трансформує емоційність (психологічний феномен) в емотивність (мовний феномен), яка відображає систему емоційних характеристик мовної особистості і робить можливим існування емоційної комунікації [27; 34]. Але існують і інші точки зору.

Такі вчені як М.П. Брандес, І.А. Баннікова, К.А. Левківська – під емоційністю розуміють лінгвістичну категорію, що служить для вираження почуттів суб'єкта. Інші - Е.А Вайґлю, М.М. Амосова, Н.Я. Милованова – вважають, що емоційність-лінгвістична категорія, служить для вираження ставлення до вислову, до об'єкта. А.П. Горбунов дотримується думки, що емоційність-психічне явище, пов'язане з мовою через експресивність [15]. П. Фресса розглядає емоційність як рису особистості: чутливість людини до емоційних ситуацій, яка проявляється до сильніших і часто виникають емоційних реакцій [31, с. 181].

У лінгвістичних працях довгий час вживався термін емоційність, в який вкладався інший зміст, пов'язаний зі специфікою мовного вираження емоцій: « Необхідно чітко розмежовувати два підходи до визначення категорії емоційності: психологічний і лінгвістичний, тобто розуміння емоційності як властивості суб'єкта ... або як властивості мовного знака » [30, с. 13-14]. Внаслідок цього вченими був введений термін емотивність для усвідомлення умовності вербальної характеристики емоцій, який дуже приблизно відбиває реальний життєвий простір [28, с. 25; 36, с. 156].

Терміни емоційність і емотивність часто вживають як синоніми.

Можна зробити висновок, що емоційність і емотивність не є рівноцінними поняттями. Під емоційністю ми розуміємо психічну властивість людини відчувати емоції і емоційно реагувати на навколишні події, а під емотивність – мовне вираження емоційності за допомогою різних засобів мови та мовлення.

2. Емотивність і експресивність. Змішання експресивного і емотивного в мові призводить до того, що терміни емотивність і експресивність нерідко вживаються синонімічно. Прихильником ототожнення емотивності і експресивності був Ш. Баллі, який вважав, що «ідентифікувати експресивний факт – значить прирівняти його до єдиної думки, визначити його шляхом

підстановки простого емоційного слова (слова-ідентифікатора), відповідного поняття » [8, с. 34]. В.В. Виноградов, поділяючи подібну точку зору, зазначав, що слово змінюється експресивними фарбами соціального середовища; це коло відтінків, що називаються експресією слова та його експресивними формами » [11,с. 18]. А.М. Емірова під експресивним компонентом розуміє частину прагматичного значення, яка пов'язана з виразом емоцій і оцінок мовця (в лексиці і фразеології) так зване емотивно, емоційно-оцінне значення, в граматиці воно суб'єктивно-модальне [37, с. 15].

Ю.М. Осипов вважає, що поняття експресивності і емотивності НЕ можуть зіставлятися ні як рівнозначні, ні як різні за обсягом. Він вважає, що дані поняття «не взаємозамінні, так як знаходяться на додатковості один до одного. Вони співвідносяться як величина ... і функція » [24, с. 125]. На його думку, емотивність становить компонент значення слова і є в цьому сенсі елементом мовної системи, а експресивність виникає тільки в результаті відбору і вживання мовних одиниць і тому не входить в значення слова [24, с. 126].

В.І. Шаховский вважає експресивність і емотивність частково подібними, але автономними явищами і допускає існування неекспресивної емотивності. Він вважає, що емотивність висловлювання завжди пов'язана з реалізацією емоційної оцінки, в той час як експресивність частіше пов'язана з інтелектуальним наміром переконати в чому-небудь адресата [35, с. 3-25].

На думку Н.Л. Шадріна, важливо розмежовувати поняття емотивності і експресивності. Він вважає, що думки лінгвістів про дані поняття коливаються від повного заперечення будь-яких точок дотику між явищами експресивності і емоційності до настільки ж повного їх ототожнення [33, с. 99]. Е.М. Галкіна-Федорук вважає, що експресивність більш ширше емоційності, так як здатна пронизувати як емоційний, так і інтелектуальний стан [14, с. 107]. Тобто під

експресією тут розуміється посилення сили мовної одиниці. Г.Н. Акімова вважає, що «точний переклад самого слова експресія - "вираз" що викликає думку про експресивність мовних засобів та про їх виразні можливості, тобто спеціальні стилістичні прийоми » [2, с. 15].

В.Н. Телія, розмежовуючи поняття емотивність і експресивність, розглядає експресивність «не як властивість окремих одиниць, а висловлювання в цілому; експресивність виражається інтонаційної структурою і, відповідно, окличною формою пропозиції » [29, с. 42]. На думку автора емотивність теж не передбачає обов'язкової експресивності, наприклад, висловлювання « мені подобається ваш план, являє собою оцінку, де емотивність є провідним фактором, однак експресивність відсутня » [29, с. 43]. Як і В.Н. Телія, Е.М. Вольф вважає, що емотивність – «це мовна категорія, що припускає лише ті емоційні явища, які пов'язані з виразом емоційно-оцінного ставлення, спрямованого на створення у слухача емоційного резонансу » [13, с. 114].

Д.С. Писарєв, відносячи експресивність до прагматичних категорій, підкреслює, що головна відмінність між експресивністю і емоційністю полягає в наступному: якщо основною функцією емоційності є чуттєва оцінка об'єктів позамовної дійсності, то експресивність – це цілеспрямований вплив на слухача з точки зору вражаючої сили висловлювання, виразності, його естетичної характеризації [25, с. 121].

М.В. Нікітін, досліджуючи семантичні чинники експресивності поетичного слова, прийшов до висновку, що експресивність – це функція способу вираження сили думки – «в визначення експресивності, безумовно, входить здатність виробляти, залишати сильне, глибоке або, щонайменше, помітне враження » [21, с. 298]. Експресивним М.В. Нікітін називає такий вислів, який забезпечує високу міру уваги до себе за рахунок своєї форми, будови, а експресивність – вражаюча сила способів мовного вираження певного

когнітивного змісту [21, с. 302]. Емотивність М.В. Нікітін трактує як найпростіший випадок експресивності, побудований на принципі кількості емотивно значущого мовного стану за рахунок кореляції між емотивністю і експресивністю вираження: «суб'єктивне переживання елементів змістової структури висловлювань і текстів виражають їхні мовні засоби та стає сигналом тієї значимості, яку говорить та яку він хоче довести до адресата. Кількісна міра одного визначає міру другого ». Такий вид експресії автор називає кількісно-емотивний [21, с. 302].

Л.П. Чахоян пов'язує поняття емотивності і експресивності з мовною діяльністю і зазначає, що їх слід вивчати тільки з урахуванням того, що хотів сказати мовець, того, що висловлюється їм за допомогою пропозиції, іншими словами, необхідно усвідомити те, що пропозиція – це не тільки структурно-системна одиниця мови, а й висловлювання, це є системно-функціональна одиниця мови [32, с. 126].

Таким чином, можна зробити висновок, що розмежування емотивності і експресивності можливо в разі закріплення за категорією емотивності статусу функціонально-семантичної категорії, а за категорією експресивності статусу комунікативної.

Згідно з поглядом І. Арнольд, емоція виникає в результаті впливу певної послідовності подій, описуваних в категоріях сприйняття та оцінок [13, с. 293]. В. Шаховський наголошує на тому, що "емоція" належить до психологічних категорій, а у лінгвістиці вона ідентифікується як емотивність. На переконання В. Шаховського, емотивність – це іманентна властивість мовних одиниць виражати емоційність як психічного факту. Цей процес відтворюється завдяки соціальним та індивідуальним емоційним проявам [11, с. 24]. Індивідуальні емоційні прояви характеризуються такими ознаками, як емоційна збудливість, емоційна імпульсивність і ефективність, емоційна стійкість, сила, темп і ритм

емоційних реакцій, емоційний тонус. Існують типи сполучення зазначених характеристик:

– велика емоційна збудливість поєднується з великою емоційною стійкістю;

– велика емоційна збудливість поєднується із слабкою емоційною стійкістю;

– слабка емоційна збудливість поєднується з великою емоційною стійкістю;

– слабка емоційна збудливість поєднується із слабкою емоційною стійкістю.

За індивідуальними емоційними проявами розрізняють емоційні типи людей:

а) збудливі емоційні натури, які дуже легко "запалюються" під впливом подразників. Для таких натур характерна поривчастість, імпульсивність, яка часто переходить у афект;

б) сентиментальні натури, що характеризуються схильністю до споглядання. Світ для них відображається наче крізь призму переживань і емоційних станів. Ці натури чутливі і пасивні: їх почуття не викликають активної діяльності, світ їх переживань замкнений в самому собі;

в) пристрасні натури – виключно дійові, проявляють прагнення і відданість улюбленій справі, вони живуть багатим і напруженим, емоційно насиченим життям. У них завжди є предмет пристрасті. Це люди глибоких, великих почуттів;

г) холодні натури, котрих інколи називають "людьми холодного розрахунку". Це люди, у яких почуття, емоції проявляються в такій мінімальній мірі, що практично майже не мають впливу на їх поведінку, вчинки і дії.

Багатоаспектна природа емоцій демонструє різні підходи до вивчення цього явища: лінгвістичного, психолінгвістичного, психологічного, лінгвокультурологічного, тощо. У межах цих підходів превалюють свої методи дослідження та концепції емоцій. Як вже було зазначено, у мовознавчому обігу емоційність доречно трактувати емотивністю. На думку В. Шаховського, емотивність співвідноситься з конотацією лексичної одиниці: якщо лексема виражає або може виражати емоції, то вона характеризується емотивністю. Первинною функцією емотивів виступає емоційне самовираження: мовець не намагається викликати в адресата відповідну реакцію, він передусім презентує особистісну реакцію, що виникає як відповідь на екзогенні (породжені навколишнім світом) та ендогенні (зароджені на психічному рівні) сигнали, відбиваючись позитивом або негативом. Таким чином, емоційні явища характеризуються оцінкою [10, с. 15]. Вираження зневаги, презирства, радості, задоволення тощо обов'язково передбачає й одночасне вираження оцінки. На взаємопов'язаності емоції та оцінки наголошували О. Вольф, С. Іваненко, Е. Мягкова, чиї експериментальні дослідження довели, що емоція супроводжується "емоційною оцінкою" [3, с. 8; 5, с. 48]. Дискусійним є питання взаємозв'язку суб'єктивного і об'єктивного в оцінці. На взаємозалежності об'єктивного і суб'єктивного в категорії оцінки наполягають більшість науковців. Такої позиції дотримується і О. Вольф, котра зазначає, що в оцінці постійно взаємодіють суб'єктивне й об'єктивне, при цьому кожне з них має вплив на об'єкт і суб'єкт оцінки. Так, суб'єкт здійснює оцінку на основі власних емоцій, керуючись соціальними стереотипами. Об'єктом оцінки враховуються об'єктивні властивості і властивості, які можуть зазнавати оцінки залежно від уподобань окремого суб'єкта. При цьому чим афективніше оцінка, тим тісніше

вона пов'язана з індивідуальною позицією суб'єкта і тим менше пов'язана із соціальними стереотипами [2, с. 204].

Відомо чимало класифікацій оцінки, що ґрунтуються на різних критеріях оцінної кваліфікації. Найбільш поширеною у наукових розвідках є класифікація, запропонована С. Хидикель і Г. Кошель у якій виокремлено:

а) раціональну оцінку, що спирається на узагальнений суспільний досвід носіїв мови;

б) емоційну, що ґрунтується на оцінних переживаннях, почуттях, емоціях, тобто на емоційному ставленні мовця до предмета висловлювання;

в) раціонально-емоційну, яка поєднує ознаки першого та другого типів [7, с. 244].

Отже, емоційні явища потребують комплексного вивчення, котре сприяє розумінню сутності емоціогенних факторів, що обумовлюють виникнення емоційного сплеску в особи. Так, одним із чинників зародження емоції є конфлікт, який формує емоційну напругу, що виникає внаслідок зіткнення внутрішніх протилежних імпульсів, які індивід неспроможний примирити з навколишньою реальністю [14]. Такий конфлікт ідентифікується як внутрішньоособистісний (інтраперсональний), оскільки виникає у однієї особистості.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що емоційні явища характеризуються складною і багатоаспектною природою, оскільки мають інтердисциплінарний статус. Часто емоції виникають як реакція на внутрішньоособистісний конфлікт і відбивають ставлення суб'єкта до складових конфлікту. Емоційна оцінка як оцінка, що виникає під впливом емоцій, пов'язана з емоціогенним сплеском, який відображається у

внутрішньомовленнєвій діяльності протагоніста емотивними мовними засобами на рівні системи мови і експресивними мовними засобами на рівні тексту.

1.2.Гендерні дослідження у контексті сучасної лінгвістичної парадигми.

Термін “ґендер” почали застосовувати для опису всіх перетворень у суспільстві та державі, оскільки саме на них якраз впливають особистості чоловіка й жінки та їхні відносини. Ґендер став необхідним конструктом реальних практичних перетворень у суспільних відносинах, складовим базовим компонентом яких є статус жінки та чоловіка [4, 36-37].

У найширшому розумінні ґендер можна визначити так: *ґендер* – це змодельована суспільством та підтримувана соціальними інститутами система цінностей, норм і характеристик чоловічої й жіночої поведінки, стилю життя та способу мислення, ролей та відносин жінок і чоловіків, набутих ними як особистостями в процесі соціалізації, що насамперед визначається соціальним, політичним, економічним і культурним контекстами буття й фіксує уявлення про жінку та чоловіка залежно від їх статі. Поняття, як і люди, мають свій вік і місце народження. Термін “ґендер” виник у Великій Британії [1, 42-43]. У перекладі з англійської мови ґендер буквально означає граматичний рід – чоловічий, жіночий, середній. Надалі це поняття почало означати соціо-статеві характеристики статі, на відміну від власне біологічних (генетико-морфологічних, анатомічних, фізіологічних), – із властивими їй характеристиками способу життя, поведінки, намірів і прагнень тощо. Ґендер стосується не тільки чоловіків та жінок як окремих індивідів, а й характеризує відносини поміж ними як соціально-демографічними групами та ґендерні відносини в цілому – те, як реалізуються соціальні ролі жінок і чоловіків, дівчаток та хлопчиків, як вони соціально вибудовуються [1, 49-51].

Ґендер відрізняється від поняття “sex”, яке перекладається як “стать”, тобто як здатність або нездатність виношувати й народжувати дітей. Біологічна стать виражає природні, біологічно задані відмінності між чоловіком і жінкою. Якщо стать задається природно, то ґендер конструюється соціально та зумовлений культурою суспільства в конкретний історичний період. Ґендер характеризує осіб і жіночої, й чоловічої статей, будучи продуктом соціалізації. [1, 53-55]

Ґендер – досить складне поняття, оскільки розкриває багатоаспектний зміст явища. У науковій літературі воно вживається в кількох значеннях:

• ґендер як соціально-рольова й культурна інтерпретація рис особистості та моделей поведінки чоловіка і жінки, на відміну від біологічної;

• ґендер як набуття соціальності індивідами, що народилися в біологічних категоріях жіночої або чоловічої статей;

• ґендер як політика рівних прав і можливостей чоловіків та жінок, а також діяльність зі створення механізмів щодо її реалізації.

У всіх цих значеннях ґендер вивчається в системі наукових “ґендерних досліджень”.

Ґендерні дослідження – напрямок наукової діяльності та її соціальної організації, спрямований на вивчення місця, ролі, активності, волевиявлення й самореалізації чоловіків і жінок у змінних історичних умовах соціального буття певної епохи [7, 162-163].

Результатом ґендерних досліджень як окремого наукового напрямку у діяльності широкого кола науковців з різних галузей знань стало створення сучасної ґендерної теорії [7, 162-163].

Сучасна ґендерна теорія – це система наукових поглядів на відносини й статус жінки і чоловіка, їхнє соціальне життя та життєвий досвід, набуття й реалізацію ними соціально-рольових характеристик і особливостей [7, 162-163].

Значна увага цієї теорії зосереджена на теоретичному аналізі нерівноваги, незбалансованості становищ жінки й чоловіка та їхніх можливостей і шансів у самотворенні, самоутвердженні та саморозвиткові [7, 16-17].

Найбільш вираженими аспектами цієї теорії є:

1) вивчення ролі жінок і чоловіків як суб'єктів соціального світотворення, їх світобачення й потенційних можливостей у перетворенні соціальних відносин та їх упорядкованості;

2) вивчення об'єктивних соціальних, економічних, політичних та культурних умов, що породжують, зумовлюють і відтворюють нерівність статей, виявлення ґендерно зумовленої природи всіх соціальних та інституційних відносин;

3) осмислення сучасної ролі жінки й чоловіка, їх позицій, формування методів їх соціального урівнення, пошук шляхів входження жінки в чоловічо-домінантну систему та надання їй нових властивостей, які б відповідали інтересам і потребам обох статей;

4) критика й перетворення сучасного національного й світового порядку, пошук нових форм упорядкування всіх соціальних відносин в інтересах жінки й чоловіка як рівноправних на основі відповідного аналізу діяльності, організації й управління світових і національних державних та громадських структур.

Ґендерна теорія має певні особливості. По-перше, вона має міждисциплінарний характер. В її розробленні й розвитку беруть участь фахівці різних наукових галузей – філософи, соціологи, політологи, історики,

правознавці, економісти, літератори, психологи, теологи, біологи, медики тощо [3, 24-26].

Друга особливість полягає в тому, що ці фахівці, формуючи нову ґендерну теорію, виконують потрійне завдання:

а) є творцями нових ґендерних знань, що спроможні оновлювати й зберігати набуте в науці власним науковим саморозвитком, проясняти важливі проблеми, на які наражається сучасна думка й політика;

б) розвиваючи теорію ґендеру, вони вносять зміни й зумовлюють перегляд багатьох теоретичних положень у своїх галузях і розширюють обсяг їх знань;

в) виробляють критичне бачення суспільних реалій задля світорозбудови на гуманних, справедливих принципах, серед яких принципи рівності статей є базовими [3, 27].

У сучасній лінгвістиці виділяють певний стан ґендерних досліджень, що має наступні підходи напрацювань. Перший підхід зводиться до трактування виключно соціальної природи чоловіків і жінок і спрямований на виявлення тих мовних відмінностей, які можна пояснити особливостями перерозподілу соціальної влади у суспільстві. Лексичні переваги та деякі інші особливості уживання мови в залежності від статі того, хто говорить, мають умовну назву «жіноча» і «чоловіча» мови. При тому ці мови визначаються як певна функціональна похідна від основної мови, що використовується в тих випадках, коли партнери по спілкуванню знаходяться на різних щаблях соціальної ієрархії. Другий підхід редукує «жіночу» та «чоловічу» мови до особливостей мовленнєвої поведінки статей. Для вчених, що працюють у цьому напрямку, статистичні показники чи визначення середніх параметрів мають суттєве значення та складають каркас для побудови психолінгвістичних теорій

чоловічого та жіночого типів мовленнєвої поведінки. Третій підхід спрямований на когнітивний аспект розбіжностей у мовній поведінці статей. Для представників цього підходу є більш значущим не стільки визначення частотності відмінностей та оперування її показниками, як створення цілісних лінгвістичних моделей, когнітивних підвалин мовних категорій [4, 97].

Виявляється, що усталена соціо-гуманітарна думка обминала й досі обминає цілий пласт проблем, розгляд яких зумовлює потребу змінити саму методологію суспільствознавчих досліджень і ставить під сумнів остаточність їх теоретичних результатів [5, 365-366]. В цілому виникнення ґендерних досліджень зумовлене соціальною необхідністю внести соціо-статевий складник у суспільствознавчі дисципліни, потребою реформувати й перебудувати світове й національні суспільства та переосмислити їх науковий аналіз.

Ґендерна теорія виникла як сучасний науковий пошук паритетних і збалансованих відносин між статями, їх світового й національного співіснування на основі аналізу та переосмислення історії, організації громадського й приватного життя жінки і чоловіка, всієї соціальної культури як сфери формування життєвих стратегій індивідів відповідно до їхньої статі. [5, 370-373]

У тематичному просторі сучасних ґендерних досліджень найчіткіше визначились чотири напрями:

1. ґендер як засіб соціологічного аналізу;

2. розуміння ґендеру в рамках жіночих досліджень;

3. ґендер як культурологічна інтерпретація [1, 31-34];

4. ґендер як принцип практичного реконструювання сучасного суспільства.

Отже, можна говорити про розвиток певних напрямів у гендерній лінгвістиці таких як: аналіз форм усного та писемного мовленнєвої поведінки жінок та чиловіків для висловлення мети, тактик та стратегій; проведення порівняльних досліджень на спорідненість та неспорідненість мов для виокремлення гендерних асоціяцій у різних мовах; вивчення граматичної та лексичної системи мови для розуміння різниці у мовній поведінці статей. Саме через різну лінгвалізацію світу у жінок та чоловіків, спостерігається певні відмінності в їх мові та проявах емоцій. Ми можемо стверждувати, що є почуття, які переживають лише жінки або лише чоловіки, тому є відмінності у виборі мовних засобів, що є неактуальними чи необов'язковими для інших.

1.3.Поняття емоційного стану та його типологія крізь призму гендерних лінгвістичних досліджень.

Емоційний стан – поняття, що об'єднує настрій, внутрішні почуття, потяги, бажання, афекти й емоції. Образа, роздратування, збудження, істерика, занепад сил, мрійливість, хочу чи не хочу, - все це емоційні стани [23].

Емоційні стани можуть тривати від декількох секунд до декількох годин і бути більш або менш інтенсивними. У виняткових випадках інтенсивний емоційний стан може зберігатися довше названих термінів, але в такому випадку це може бути свідченням психічних порушень [23].

Хоча трактування поняття емоції є різним залежно від теоретичних засад наукового дослідження, базові поняття в психології емоцій стали вже загальноприйнятими. Так, **емоцією** називають переживання людиною її ставлення до навколишнього світу і до самої себе, одну з форм оцінної діяльності мозку. Емоції, що виникають у зв’язку із задоволенням вищих соціальних потреб людини, прийнято називати **відчуттями**: інтелектуальними, етичними, естетичними. Сильні, що виникають раптово, **афектами**, емоційні стани, що тривало зберігаються, – **настроями**. Соціальна цінність емоцій

людини визначається тією потребою, на базі якої виникає той чи інший емоційний стан. Ситуації, у яких задоволення важливих для людини потреб хронічно утруднено, породжують стійку негативну напругу – **емоційний стрес** [89, с. 120].

Існують такі функції емоцій в організмі людини: мотиваційно-регулювальна, комунікативна, сигнальна та захисна [89, с. 120].

Мотиваційно-регулювальна функція проявлється в емоції, що беруть участь у мотивації людської поведінки: або спонукають, або спрямовують, або регулюють. Іноді емоції можуть замінювати собою мислення в прояві поведінки.

Комунікативна функція полягає в тому, що емоції, або способи їх зовнішнього вираження, відтворюють у собі інформацію про психічний та фізичний стан людини. Завдяки емоціям люди доюре розуміють один одного. Дивлячись за змінами емоційних станів, з'являється можливість оцінювати, й це відбувається в психіці людини.

Сигнальна функція зумовлена емоційно-виразними рухами (мімікою, жестами, пантомімікою), що виконують функцію сигналів про те, в якому стані знаходиться система потреб людини. Життя без емоцій так само неможливе, як і без відчуттів [89, с. 120].

Захисна функція виражається в тому, що, з'являючись раптово як швидка реакція організму, емоція може захистити людину від небезпек. Установлено, що чим складніше організована жива істота, чим більш високий щабель на еволюційних сходах вона займає, тим багатшою і різноманітнішою буде гама емоцій, яку вона здатна переживати [89, с. 120].

Виконуючи різні функції, емоції й почуття беруть участь у процесі керування поведінкою людини, втручаючись у нього як на стадії усвідомлення

потреби й оцінки ситуації, так і на стадії ухвалення рішення й оцінки досягнутого результату. Тому розуміння механізмів керування поведінкою людини вимагає розуміння емоційної та почуттєвої сфери людини, її ролі в цьому керуванні [89, с. 120].

Отже, розглянувши деякі тлумачення емоцій ученими та виокремивши основні функції емоцій, робимо висновок, що емоції є результатом відповідних нейрофізіологічних процесів, а тобто це – реакція людського організму на внутрішні та зовнішні подразники, на життєві ситуації та проблеми у людини. За допомогою емоцій людина висловлює своє ставлення до того, що відбувається, своє задоволення чи незадоволення [89, с. 120].

Емоції поділяють на позитивні і негативні. Позитивні емоції сприяють внутрішній психологічній гармонії (врівноваженості як приємному для суб'єкта стану), негативні – призводять до психологічної дезорганізації, тому хворобливо переживаються суб'єктом, які він не хоче пережити знову. Від прояву цих видів емоцій залежатиме й характер взаємодії суб'єкта і його середовища.

Негативні емоції характерні для емоційного стану як жінок, так і чоловіків однаковою мірою. Негативні емоції розрізняють залежно від різних критеріїв їх класифікації, а саме: за спрямованістю, за стійкістю, за ступенем напруги.

За **спрямованістю** виділено дві групи емоційних станів:

а) стани, які структурують емоції, спрямовані на самого мовця, – fear 'страх', sorrow 'сум', unhappiness 'нещастя', despair 'відчай', dread 'жах', sadness 'смуток', melancholy 'туга', confusion 'збентеження', trouble 'тривога', irritation 'роздратування', shame 'сором', timidity 'боязкість', madness 'божевілля'.

б) стани, які структурують емоції, спрямовані на інші предмети, інші явища чи інших людей, – anger 'гнів', disgust 'огида', indignation 'обурення',

disappointment ‘розчарування’, offence ‘образа’, hate ‘ненависть’, scorn ‘презирство’, neglect ‘зневага,’ jealousy ‘ревнощі’, vexation ‘прикрість’.

За **стійкістю** емоційні стани також поділяються на дві групи:

а) стійкі емоції, які характеризуються довготривалістю, – sorrow ‘сум’, unhappiness ‘нещастя’, despair ‘відчай’, sadness ‘смуток’, melancholy ‘туга’.

б) ситуативні емоції, які виникають за певних обставин у певних ситуаціях, – fear ‘страх’, dread ‘жах’, confusion ‘збентеження’, trouble ‘тривога’, irritation ‘роздратування’, shame ‘сором’, timidity ‘боязкість’, madness ‘божевілля’, anger ‘гнів’, disgust ‘огида’, indignation ‘обурення’, disappointment ‘розчарування’, offence ‘образа’, hate ‘ненависть’, scorn ‘презирство’, neglect ‘зневага,’ jealousy ‘ревнощі’, vexation ‘прикрість’

За **ступенем напруги** емоційні стани також поділяються на дві групи:

а) напружені емоції, які виражають високий ступінь емоційної напруги, – despair ‘відчай’, dread ‘жах’, irritation ‘роздратування’, madness ‘божевілля’, anger ‘гнів’, disgust ‘огида’, indignation ‘обурення’, hate ‘ненависть’, scorn ‘презирство’;

б) ненапружені емоції – fear ‘страх’, sorrow ‘сум’, unhappiness ‘нещастя’, sadness ‘смуток’, melancholy ‘туга’, confusion ‘збентеження’, trouble ‘тривога’, shame ‘сором’, timidity ‘боязкість’, disappointment ‘розчарування’, offence ‘образа’, neglect ‘зневага,’ jealousy ‘ревнощі’, vexation ‘прикрість’;

Позитивні емоції також згруповано залежно від критеріїв їх класифікації, а саме: за спрямованістю, за стійкістю, за ступенем напруги.

За **критерієм спрямованості** на самого мовця або інших людей, явищ тощо визначено, що стани, які структурують емоції, спрямовані на самого

мовця, є: joy ‘радість’, pleasure ‘задоволення’, happiness ‘щастя’, delight ‘захват’, mirth ‘веселість’, pride ‘гордість’, remorse ‘каяття’.

Емоційні стани, які структурують емоції, спрямовані на інші предмети, інші явища чи інших людей, – compassion ‘співчуття’, love ‘любов’, desire ‘жадання’, pity ‘жалість’, interest ‘зацікавленість’, respect ‘повага’.

За **критерієм стійкості**, тобто ступенем довготривалості або зумовленості певними обставинами / ситуаціями, стійкі емоції структуровано такими станами, як: happiness ‘щастя’, love ‘любов’, respect ‘повага’, pride ‘гордість’.

Ситуативні емоції, які виникають за певних обставин у певних ситуаціях, структуровано станами: joy ‘радість’, delight ‘захват’, mirth ‘веселість’, compassion ‘співчуття’, interest ‘зацікавленість’, pity ‘жалість’, desire ‘жадання’, pleasure ‘задоволення’, remorse ‘каяття’

Позитивні емоції, згруповані за **ступенем напруги** – напружені й ненапружені, – репрезентовано також здебільшого авторською номінацією – прямою лексико-семантичною або непрямою стилістичною. Емоційними станами, у яких структуровано напружені позитивні емоції, визначено такі: delight ‘захват’, desire ‘жадання’, remorse ‘каяття’, happiness ‘щастя’, pleasure ‘задоволення’, love ‘любов’, respect ‘повага’, pride ‘гордість’.

До станів, що структурують ненапружені позитивні емоції, відносимо: joy ‘радість’, mirth ‘веселість’, compassion ‘співчуття’, interest ‘зацікавленість’, pity ‘жалість’.

Отже, емоції є результатом відповідних нейрофізіологічних процесів, а тобто це – реакція людського організму на внутрішні та зовнішні подразники, на життєві ситуації та проблеми у людини. За допомогою емоцій людина висловлює своє ставлення до того, що відбувається, своє задоволення чи незадоволення. Емоції поділяють на позитивні і негативні. Від прояву певних

видів емоцій залежатиме й характер взаємодії суб'єкта і його середовища. Негативні емоції характерні для емоційного стану як жінок, так і чоловіків однаковою мірою. Негативні емоції розрізняють залежно від різних критеріїв їх класифікації, а саме: за спрямованістю, за стійкістю, за ступенем напруги. Позитивні емоції також згруповано залежно від критеріїв їх класифікації, а саме: за спрямованістю, за стійкістю, за ступенем напруги.

1.4.Англомовний роман Стівена Кінга «Bag of Bones» та його жанрово стилістична специфіка.

Матеріалом дослідження послужив роман Стівена Кінга «Мішок з кістками». Вибір автора й твору невипадковий. Стівен Едвін Кінг безперечно є знаковою фігурою в англомовній натуралістичній літературі ХХ століття. Велика кількість творів Кінга екранізована голівудськими кінорежисерами, і майже кожен такий фільм миттєво потрапляє у рейтинг „найкасовіших". Серд них фільми „Керрі", „Стій біля мене", „Втеча з Шоушенку", „Зелена миля"; серіали: „Лангольєри", „Воно". С. Кінг неодноразово ставав лауреатом престижних літературних нагород та премій як у США, так і в Західній Європі. Його твори перекладені більш ніж на сто мов світу. При цьому люди мало знайомі з творчістю Стівена Кінга – бачать в ньому лише комерційного «Клепателя страшилок», в чому несвідомо їм допомагають самі шанувальники автора, навісити на нього ярлик «Короля жахів».

Вже за одне вміння лякати не навмисно – по-справжньому Кінга варто було б раз і назавжди зарахувати до когорти справжніх письменників. А його таланти цим не обмежуються. Талант будувати захоплюючий сюжет; тонке володіння психологією (і не тільки психологією страху); здатність чітко окреслювати побутовий фон – з його творів ми дізналися про реальну Америку більше, ніж з творів багатьох заокеанських реалістів.У центрі його творчості – глибоке занепокоєння за нагальні проблеми Америки. За обкладинкою його

творів, що описують надприродних павуків, дияволів, вбивць і насильників, проступає світ людей. Письменник досліджує соціальні і міжособистісні конфлікти, торкається проблем особистості і часу, в якому живе. Стівен Кінг намагається охарактеризувати явища і події, непідвладні розуму, і досліджує їх за допомогою фантастики.

Американський письменник Стівен Кінг – всесвітньо визнаний майстер гротеску, фантастичного роману і роману жахів. Основне завдання творчості Стівена Кінга – показ боротьби між добром і злом, правдою і неправдою, яка точиться щодня, щогодини в душі кожної людини, помітний страх перед наслідками науково-технічного прогресу. Крім того, стимулом до творчої праці є бажання досліджувати країну, в якій він живе. У кожному своєму творі митець висловлює тривогу за свою націю і батьківщину. Письменник чітко розуміє свою суспільну функцію і намагається не виходити за її межі. Проте, як вважає багато критиків та літературознавців, його творчість належить до області масової літератури з її специфікою та особливою системою стосунків з іншими типами літератури [9, с. 1-3].

Намагаючись розібратися в причинах популярності Стівена Кінга критик Бернет Лін Боски пише, що його твори відображають нас самих і наш світ, в який ми хочемо вірити, принаймні до тих пір, поки не відкриваємо його книги [13, с. 56]. Його твори малюють картину страждань і принижень людини протягом всього її життя. У той же час він пропонує моральне очищення і залишає героям можливість вибору долі. Звичайно, цей вибір залежить від їхньої моральності. І звідси спостерігаємо пильну увагу письменника до психології своїх персонажів. Для нього важливі такі поняття як сила любові, моральний вибір, існування надприродного. І не випадково основу сюжету багатьох його творів складають надприродні можливості людини. Його герої

роблять свій вибір, намагаються підтримувати баланс між розумом і душею, що змушує читача полюбити і зрозуміти їх.

Знайомство з творчістю Стівена Кінга налаштовує на думку, що обране ним літературне поприще стало своєрідним засобом вираження тривог і побоювань за долю людства. Автор глибоко розуміє становище людини у величезному, складному, повному випробувань і хвилювань світі. У кожному своєму творі – великому і малому – він змальовує події чи явища, які знаходяться на межі реального та ірреального, можливого або фантастичного. Ситуації, які він зображує, найчастіше екстраординарні. Але, тим не менш, письменник не відривається від сучасної американської дійсності. Критик Бернард Галлахер цілком справедливо зазначає: „ Я не маю на увазі, що Кінг може зайняти місце Шекспіра, але тим не менше, я, насправді, вважаю, що такий культурний феномен заслуговує дослідження “ [12, с. 169]. Він є послідовником традицій таких американських письменників, як Марк Твен, Фолкнер, О’Коннері та інші. Сполучною ланкою між творами цих письменників, з одного боку, і Стівена Кінга, з іншого, – є ідентичність порушених у них проблем.

«Мішок з кістками» (*Bag of Bones*) це тридцять п'ятий роман американського письменника Стівена Кінга, написаний у жанрі готичної літератури. Вперше був опублікований в 1998 році видавництвом Scribner. Розповідь ведеться від імені письменника Майка Нунена, який через смерть вагітної дружини відчуває багаторічну творчу кризу. Виїхавши у свій старий заміський будинок, званий «Сарою-Реготухою», Майк стає свідком дивних подій, пов'язаних з його житлом і новими знайомими.

Саме цей роман добре розкриває тему нашого дослідження. Головний герой переживає дуже тяжкий період життя через смерть своєї жінки, тому ми можемо аналізувати та знайти багато негативних емоційних станів персонажа-

чоловіка. Головний герой – Майк Нунен зустрічає в своєму важкому періоді життя, жінку Метті, яка сама втратила нещодавно коханого чоловіка і тепер має багато клопоту та проблем. Саме в цьому романі Стівена Кінга запропоновано мовний матеріал для вивчення гендерної особливость негативних емоційних станів персонажів.

РОЗДІЛ 2. Мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків.

2.1. Типологія негативних емоційних станів персонажів-чоловіків.

Негативні емоції розрізняють залежно від різних критеріїв їх класифікації. За класифікацією фундаментальних (базових) емоцій К. Ізарда, негативними емоціями є такі шість: страх, горе-страждання, гнів, відраза, печаль та сором, комунікативна об'єктивізація яких аналізується на мовному матеріалі роману Стівена Кінга «Мішок з кістками». Негативна емоційна реакція персонажа-чоловіка великою мірою залежить від його світогляду та самооцінки, а також від ставлення оточуючих до цієї людини. Негативні емоції є властивістю організму людини миттєво реагувати на різноманітні зміни навколишнього середовища. Головною функцією цього різновиду емоцій психологи вважають мобілізацію енергії для дії нападу або самозахисту. У художньому тексті ця функція відображається, зазвичай, на тлі конфліктної комунікації. Частіше всього це «неправильний» діалог із характеристиками монополізму роздратованого мовця, який не бажає вислуховувати докази адресата.

Вихід негативних емоцій реалізується у мовленні через осуд, лайку, погрози, прокляття, роздратування, а у немовленнєвих діях – через необдумані вчинки роздратованого мовця, пагубні для оточуючих – адресата та інших. Наприклад:

1) *« Get out of the TR, Noonan. Im giving you good ad» He was very angry and was not going to give in to me.* [1, с. 125]

У данному прикладі вербалізовано погрозу, адресовану головному персонажу Майку Нунену його ворогом Макса Девуора, який погрожує йому,

щоб він їхів геть з містечка. Звернення за призвіщем (*Noonan*) та внутрішній монолог головного героя *(He was very angry and was not going to give in to me*) допомагає нам ідентифікувати негативний стан мовця – гнів.

2) « I am going to give you one chance to save your soul,» Devore said. He raised a bony finger to illustrate the concept of one. «Go away, my fine whoremaster. Right now, in the clothers you stand up in. Don't bother to pack a bag, don't even stop yo make sure you turned off the stoveburners. Go. Leave the whole and leave the whorelet. » [1, с. 234]

Розгніваний та роздратований Девуор (мовець) погрожує та попереджає, що Майку загрожує небезпека, якщо він не покине містечко. Девуор не дає ніяких шансів залишитися й саме ці слова викликають негативне ставлення до мовця (*Don't bother to pack a bag, don't even stop yo make sure you turned off the stoveburners*.) Нецензурна лексика ілюструє негативне ставлення мовця до Майка (*Leave the whole and leave the whorelet*.) й свідчить про негативний емоційний стан – гнів.

Конфліктне спілкування, через яке проявляються негативні емоції мовця наявні у наступному прикладі:

1) «Can't you ever do anything right, you, stupid broad?» He had yelled at her once too often. [1, с. 170]

Девуор (мовець) завжди був невдоволений дружиною свого сина (адресаткою), тому він часто кричав на неї (*yelled at her*) і використовував на її адресу образливі звертання (*you, stupid broad*), що свідчить про його негативний емоційний стан- гнів.

Отже, наведені ілюстративні приклади є невід'ємною складовою репрезентації негативних емоцій та їх негативної оцінки мовцем адресата,

прямого вираження власного негативного емоційного стану та порушення загальновизнаних норм поведінки, у тому числі й комунікативної.

Розглянемо характерні особливості вираження кожної негативної емоції окремо.

Емоція **страху** є фундаментальною властивістю людини. Це природня універсальна базова емоція, яка безпосередньо пов'язана з інстинктом самозбереження і тому відіграє провідну роль у забезпеченні життєдіяльності людини [Изард К. Э., с. 34; Лук А. Н. Эм. и личность, с. 6-7]. Нижче наведенний приклад реалізації емоції страху у досліджуваному романі:

1) « I had been frightened standing in the dark cellar stairwell, listening to the unseen first thump on the insulation, but this was far worse.» [1, с. 76]

Дуже наляканий Майк Нунен (*I had been frightened*) стоїть та слухає незрозумілі звуки, що лунають у темряві.

Негативний емоційний стан (далі НЕС) страху може викликати у персонажа-человіка істерику та інтероцептивні прояви відчуття (органічні), що відображають подразнення, розташованні у внутрішніх органах та тканинах тіла. Органічні відчуття сигналізують про такі стани організму, як спрага, самопочуття, утома, біль. Органічні відчуття викликають різні емоційні стани, які людина своїми діями намагається підтримувати або усувати *[555, с.101-118]*.

Наприклад:

2) «He was fighting hysteria. His fingers were trembling so hard that he froze and stood. He didn't panic, exactly, but all rational thought left his mind. It was weeping, a child's weeping, but he hadn't a clue as to where it was coming from.» [1, с. 245]

Майк був в істериці (*He was fighting hysteria*). У нього тряслись руки від страху (*His fingers were trembling so hard*), він завмер та не міг від страху рухатись.

Зазвичай у чоловіків емоція страху безпосередньо виявляється у мимовільних реакціях – таких як зниження тонусу мускулатури, збільшення частоти серцебиття та неможливість сконцентруватись. Відразу відбуваються зміни в міміці та відбуваються мимовільні вигуки. Наприклад:

3) «I was in a panic. And I was afraid that if I crawled out of my corner, the white things would burst out pf my bathroom, shrieking its dead shriek, eager to finish what it had started. My heart was palpitating. » [1, с. 85]

Майк страшенно боявся та панікував (*I was in a panic. And I was afraid*), того що відбувалося в його кімнаті, тому його сердце билося сильніше (*My heart was palpitating*).

Отже, НЕС страху у персонажів-чоловіків реалізується через істерику, інтероцептивні прояви і також рухової модальності (хаотичні рух) та слухової модальності.

НЕС **гніву** у персонажей-чоловіків виникає у відповідь на образу чи зневагу. За Л. Берковіцем, гнів викликається інтенсивними внутрішніми фізіологічними та моторними реакціями людини. Внутрішнє збудження стимулює агресію (або агресивну тенденцію), яка викликає спроби завдати шкоду жертві [Берковіц Л., с. 48-49], в якості якої виступає адресат (хоча гнів може бути викликаний певною ситуацією). Такий стан інтенсивного збудження штовхає людину на фізичну або вербальну атаку. Наприклад:

1) «Come on, Mr. Noonan – that isn't a scene from one of your books. Just answer my questions, or we'll be here all morning. »

«I was in a range, I didn't want to speak with him. « Do you have any idea how late it is? Goodbye, Mr. Devore. » [1, с. 225]

Майк був розгніваний (*I was in a range*) на мистера Девуора за пізній дзвінок на допит, тому він задає риторичне питання (*Do you have any idea how late it is?*), яке має неввічливу форму та завершує спілкування.

У наступному прикладі Девуор вибухає від гніву (*burst out angrily)*, розуміючи, що Майк не буде на його боці та не буде свідчити за його правилами і він ненавидить його (*I hate you!*).

2) «No. But you will tell me what I want! What I want to hear, not the truth. »

«No, I'm sorry. But you are wrong. »

«This is so stupid and you will regret, you will regret it very soon. I hate you! » Devore burst out of angrily. [1, с. 168]

Часто персонажі- чоловіки перебуваючи у НЕС: гніву стають дуже імпульсивними та схильні до необдуманих вчинків. Персонажі-чоловіки часто готові напасти на джерело гніву та проявити агрессію в спілкуванні для захисту своєї гідності.

3) « I think its bullshit.»

«Why? Because you're not getting what you wanted? » Bissonette's shoe clipped my ankle again, but I ignored it. «If you're on Kira's side, whe do you sound as thought you're on her grandfather's?», his voice was filled with outrage.

«Shut up, its my advise.» [1, с. 368]

Девуор намагається вмовити Майка стати на його бік, але Майк не збирається цього робити, а лише соромить Девуора (*Why? Because you're not getting what you wanted?*), на що Девуор відповідає агрессією та нецензурними словами (*think its bullshit, Shut up*).

Зазвичай гнів провокує у персонажів-человіків ідентичну емоцію у відповідь, що підтверджується наступним прикладом:

4) «You're a no-good, selfish bastard!» he said.

«And you're a dumb bastard!»

«You can go screw yourself.»

«I don't have to screw myself, Max. I can screw somebody else. Anyone I want to.» [1, с. 234]

Розлючений Девуор викликає розлюченість у Майка у відповідь й вони обмінюються лайкою один на одного та агресують.

Отже, НЕС гніву у персонажів-чоловіків реалізується у проявах агресії та роздратування, також персонажі-чоловіки дуже часто використовують лайку та нецензурні слова, перебуваючи у стані гніву.

НЕС **горе-страждання** є різновидом негативної емоції у персонажів чоловіків у досліджуваному романі. Саме ця емоція викликає у чоловіків занепад духу, жалості до самого себе та до оточуючих та почуття самотності. Наприклад:

1) «The days leading up to the funeral and the funeral itself are dreamlike in my memory- the clearest memory I have is of eating Jo's chocolate mouse and crying…crying mostly, I think, because I knew how soon the taste of it would be gone, I had one other crying fit a few days after we buried her, and I will tell you one shortly.» [1, с. 188]

Після смерті дружини Майк дуже сильно сумував та страждав, він не хотів, щоб вона зникала з його життя, тому він проявляв своє страждання в сльозах (*and crying…crying mostly*).

В іншому випадку:

2) «I feel pain like anyone else. I need to touch and be touched. But if someone asks me, «Are you right? » I can't answer no. I can't say help me. » [1, с. 248]

Після смерті коханої дружини Майк зовсім занепав духом, але дуже часто персонажі-чоловіки не можуть зізнатися в цьому іншим й тому тримають усе в собі *(«Are you right? » I can't answer no. I can't say help me*), що може призвести до гіршого стану.

Виникає страждання як результат тривалого впливу певної інтенсивної стимуляції, джерелом якої може бути біль, холод, шум, надмірна яскравість освітлення, надмірно голосна розмова, розчарування, невдача, втрата тощо.

Біль, голод і деякі сильні тривалі емоції можуть бути внутрішніми причинами страждання. Страждання може викликатися і згадуванням або передбаченням умов, за яких воно виникло або має виникнути. Тобто, психологічні причини страждання охоплюють значну кількість проблемних ситуацій реального життя, певних емоцій, уявлень тощо [Є. П. Ільїн]. Дуже часто ми можемо зрузуміти, що персонаж-чоловік страждає зважаючи на його міміку. А саме через опущене обличчя та очі, пригнічений голос, опущені краї губ, зморшки на чолі та припідняті брови. Також сум, знесилення, самотність та самоізоляція персонажа-соловіка є переживанням страждання та горя. Наприклад:

3) *«My strength was robbed by grief. If the bed hadn't been there, I would have fallen to the floor. We weep from our eyes, it's all we can do, but on that evening I felt as if every pore of my body were weeping, every crack and cranny. I sat there on her side of the bed, with her dusty paperback copy of The Moon and Sixpence in my hand, and I wailed. »* [1, с. 98]

Муки та страждання охоплюють Майка (*My strength was robbed by grief*) , він один страждає на ліжку й через опис його переживань розуміємо, що жити йому не хочется (*and I wailed*).

В іншому випадку:

4) *« I took it over to the Mac and sat down where Johanna would have been sitting, if not for everyone's favourite loving God. No weeping and wailing, but my eyes prickled with tears. »* [1, с. 177]

Майк переживає через втрату джружини, але біль вже вщухає й він стримує себе, як тільки може.

Отже, НЕС горе-страждання у персонажів-чоловіків реалізується через занепад духу, сум, знесилення, відчуття жалю та переживання.

НЕС **відраза** - це негативна реакція людини на щось, що є для неї суб'єктивно дуже неприємним. Це негативний емоційний стан, спричинений зіткненням (фізичною взаємодією, комунікацією) з об'єктами (предметами,

людьми, обставинами тощо), які не відповідають ідеологічним, моральним чи естетичним принципам і настановам людини [Загальна психологія]. Наприклад:

1) «He looked at me with disgust, realizing that I would not become his friend and comrade. «You sleep with her, with this whore.» [1, с. 67]

Розуміючи, що Майк проявляє симпатію дружині свого померлого сина, Девуор відчуває відразу (*looked at me with disgust*), а потім проявляє свою зневагу образливими словами (*You sleep with her, with this whore*).

Опис прояву відрази є в наступному прикладі:

2) «I don't want my granddaughter to live with this woman. » his voice was filled with disgust. » [1, с. 68]

Прагнучи добитися опіки над своєю онукою, Девуор відчуває та проявляє лише огиду та відразу до матері онуки (*voice was filled with disgust*).

Отже, НЕС відраза у персонажів-чоловіків реалізується через лексеми із голосовою та зоровою модальністю.

НЕС **печаль** у персонажів-чоловіків пов'язана із негативною емоцією горе-страждання, але у стані печалі персонажі-чоловіки проявляють більше безнадії та покірності долі. Стан печалі зазвичай пов'язують із віддаленням від чогось важливого: і якщо для емоції горя таке віддалення є тимчасовим або не дуже важливим, то для емоції печалі – це завжди точка невороття [Изард К. Є]. Наприклад:

1) « I lay back on our bed, crossed my forearms over my face, and cried myself to sleep that way as children do when they're unhappy.» [1, с. 128]

У печалі Майк лежав та хотів заснути, але відчуття смутку не давали йому цього зробити.

Отже, НЕС печаль у персонажів-чоловіків реалізується лексеми із руховою модальністю.

НЕС **сорому** у персонажів-чоловіків є реакцією на небажане реальне «Я» та його ідеальне «Я». А саме, сором'язливий персонаж-чоловік іноді відчуває

свою невідповідність тому, яким він має бути. Сором робить чоловіка сприйнятливішим до оцінок та емоцій інших людей. Зосередження уваги на собі під впливом сорому підвищує самокритику, сприяє усвідомленню внутрішніх протиріч та допомагає формувати адекватний образ «Я». [Изард К. Е.].

Досліджуючи роман, нам було складно знайти та розпізнати емоцію сорому у персонажів-чоловіків, тому що персонажі-чоловіки дуже рідко проявляють цю емоцію. Наприклад:

1) *«I wanted to kiss her, hug her and spend my whole life in bed with her ... I was burning with these thoughts, how we will do everything in bed together what is possible and not possible to do… But then I realized how wrong it was, I <u>blushed</u> from my own thoughts and desires.»* [1, с. 120]

Майк закохався у Метті та відчував сильне тяжіння до неї, саме в мить коли він уявляв про неї та про себе, він зрозумів як це неправильно та йому стало соромно (*I blushed*).

Дуже часто у персонажів-чоловіків сором супроводжується емоціями страху, самотністю та занепокоєння. На думку А. І. Палея [Палей А. И., с. 28-29], переживання самотності (суб'єктивного відчуття браку емоційної підтримки, близькості) тісно пов'язане з тривожністю та страхом. Коли персонаж-чоловік знаходиться у стані страху або занепокоєння, він часто відчуває себе неспроможним подолати загрозу. Тому переживання безпорадності обумовлює виникнення у персонажа-чоловіка потреби у допомозі. Якщо потреба в такій допомозі залишається незадоволеною, то це породжує почуття самотності. Тенденція уособлення чоловіка та віддалення його від інших людей пов'язана з переживанням чоловіка страхів або занепокоєння. При цьому власні інтереси та цінності знаходяться під загрозою, але є прагнення їх зберегти та захистити самого себе. Наприклад:

2) *«I thought, quite cloudly: Why not become my mistress? Your title will be «reseach assistant», a perfectly jake occupation as far as the IPS is cobcerned. I'll throw in clothers, a couple of charge cards, a house- say goodbye to the rustbucket doublewide on Wasp Hill Road- and a two-week vacation: how does February on May sound? Plus, Ki's education, of course, and a befty cash bonus at the end of the year. I'll be considerate, too. Considerate and discreet. Once or twice a week, and never until your little girl is fast asleep. All you have to do is say and give me a key. All you have to do is slide over when I slide in. All you have to do is let me do what I want- all throught the dark, all throught the night, let me touch where I want to touch, let me do what I want to do, never say no, never say stop. Moments later, I would be filled with shame. »* [1, с. 200]

Майк страждає від сильного бажання оволодіти Метті, йому завжди при розмові з нею на думку приходять найпотаємніше бажання, які йому важко приховати. В один із таких моментів, коли він уявляв, як Метті буде його коханкою, йому одразу стає соромно за такі думки (*filled with shame*).

Проілюстровані вище типи негативних емоцій персонажів-чоловіків забезпечують вживання різноманітних мовних одиниць у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Таким чином, проаналізувавши всі НЕС персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» робимо висновок, що чоловіки реалізовують НЕС через істерику, інтероцептивні прояви (рухової модальності та слухової модальності), агресію, роздратування, лайку або нецензурні слова, міміку.

2.2. Мовні засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків

Найважливішим способом вираження НЕС персонажів-чоловіків у дослідженні негативних емоцій є мовний, який представляється різними мовними засобами: лексичними, стилістичними та граматичними.

2.2.1. Лексичні засоби

За підходом до емотивності В.І. Шаховського [3], існує три групи лексики для репрезентації емоцій. А саме це лексика, що називає, описує та виражає емоції.

Лексичні засоби вираження негативних емоцій персонажей-чоловіків дуже яскраво репрезентовані в романі Стівена Кінга «Мішок з кістками». Саме ці лексичні засоби представлені у вербалізації власних НЕС персонажів-чоловіків та НЕС інших персонажів-чоловіків.

а) **Вербалізація власних НЕС персонажів-чоловіків** відбувається коли мовець сам називає негативну емоцію, яку він виражає у даний час. Персонажі-чоловіки можуть використовувати різні частини мови на позначення НЕС, такі як: іменник, прикметник та дієслово. Розглянемо **іменники** на позначення НЕС персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками». Наприклад:

1) *« How the fuck should I know? »I asked him, loud enough to turn some heads in a nearby booth. And then: «She was pregnant. » I was in shock, I struggled to keep my voice down. »* [1, с. 198]

Майк, ошалешений про звістку, описує свою емоцію, використовуючи іменник *«shock»,* що свідчить проте, що персонаж-чоловік переживає НЕС шоку.

2) « I told him what she'd purchased in the drugstore just before she died. Then I asked my question and I was in a pity for myself and it sucks. » [1, с. 268]

У даному прикладі Майк описує свій емоційний стан використавши іменник «pity», через що ми розуміємо, який жалісний був персонаж-чоловік.

3) *« I feel pain and sadness like anyone else. I need to touch and be touched. »* [1, с. 174]

Іменники *«pain, sadness»* ілюструють нам негативний емоційний стан персонажа-чоловіка, ми розуміємо, що Майк переживає сильний біль та смуток через утрату дружини.

4) «I 'm halfway down to the shadowy sprawling bulk of the log house, fear has sunk into my bones like fever. » [1, с. 167]

У даному прикладі іменник *«fear»* свідчить про те, що персонаж-чоловік переживає НЕС страх.

Розглянемо **дієслова** на позначення тілесних проявів та інтероцептивних відчуттів, які вербалізують НЕС персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

1) « The shrieking white thing reached for me and I woke up on the floor of my bedroom, crying out in a cracked, horrified voice and slamming my head repeatedly against something. » [1, с. 110]

Дієслова у словосполученні «*crying out in a cracked, horrified voice»* позначають тілесні прояви голосової модальності, дієслово «*slamming my head repeatedly against something»*- позначає тілесні прояви персонажа-чоловіка рухової модальності.

2) « I was afraid that if I crawled out of my corner, the white thing would burst out of my bedroom, shrieking its dead shriek, eager to finish what it had started. » [1, с. 143]

Дієслово « to be afraid» ілюструє нам негативний стан страху персонажа-чоловіка.

3) «Even five weeks later and almost three thousand miles from Derry, remembering that speedy white thing with its baggy arms would make me shiver and look back over my shoulder. » [1, с. 138]

У даному прикладі персонаж-чоловік використав дієслово «*shiver*», щоб описати НЕС страх, який посилюється за допомогою дієслова на позначення тілесних проявів зорової модальності.

4) «And I was screamed in response. I couldn't help it. I had been frightened standing in the dark cellar stairwell, listeninh to the unseen fist thump on the insulation, but this was far worse. » [1, с. 151]

Дієслово *«scream»* вказує на ступінь переляку персонажа-чоловіка, він кричить від страху та стоїть у темряві.

Розглянемо **прикметники** на позначення НЕС персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками», наприклад :

1) «I was angry, hurt, and scared. Most of all I was embarrassed. I had been dunked in the lake by a man of eighty-five… a man who showed every sigh of handing and making sport of me. » [1, с. 230]

За допомогою прикметників «*angry, hurt, and scared*», персонаж-чоловік Майк описав свій НЕС, тому що його ледве не втопили та принизили.

2) « I grasped it, and until it nearly slipped through my hand I hadn't really realized how heavily I was sweating, or how scared I was. I juggled it, heart beating hard, half-expecting that creepy sobbing to begin again, half-expecting the shroud-thing to come floating out of the black living room with its shapeless arms raised.» [1, с. 128]

Прикметники «*scared, creepy*» описують наляканого Майка, який спітнів від страху, оскільки почув ридання невідомого у власному будинку.

3) « Anger may be a normal stage of the grieving process- I've read that it is- but I was never angry at Johanna in the wake of her death until the day I found that picture. Then, wow. There I was, walking around with a boner that just wouldn't guit, furious with her. Supid bitch, why had she been running on one of the hotterst day of the year? Stupid, inconsidereta bitch to leave me alone like this, not even able to work. » [1, с. 240]

У цьому прикладі, персонаж-чоловік переживає злість, вербалізуючи це прикметником «*furious*», на свою покійну дружину, бо він не може їй вибачити, що вона покинула його самотнього.

4) «The only time I remember being really frightened was when I woke one night speaking guite clearly into the dark of my bedroom. It wasn't the words themselves that frightened me so much as the tone in which they were spoken. It was

the voice of a man on the raw edge of panic, and hardly seemed like my own voice at all.» [1, с. 144]

Дієрикметник «*frightened*» використовує Майк, щоб описати свій стан емоційної напруги, коли він був наляканий від голосу в своїй кімнаті уночі.

б) **Вербалізація негативних емоційних станів інших персонажів-чоловіків** відбувається, коли мовець називає та описує негативну емоцію іншого персонажа чоловіка, він може не знати про це напевно, але може зробити припущення, відповідно до ситуації. Наприклад:

1) « Oh, poor woman and poor a little girl. What can I do? Nothing, I know. » [1, с. 168]

Словами « poor » персонаж-чоловік виражає свою емоцію жалю щодо інших.

2) « Mattie was very angry, and I understand her. She can't do anything with situation… and its awful. » [1, с. 45]

Персонаж називає емоцію злості іншого.

Лесичні засоби відіграють важливу роль для опису негативних емоційних станів персонажів-чоловіків. НЕС можуть бути виражені вигукам та сварливими або вульгарними словами в певному контексті. Наприклад:

а) вигуки

Негативно емоційний стан персонажа-чоловіка може виражатись через емоційно-оцінні вигуки, наприклад: oh, wow, yeah, ack, argh, aw, bah, blah, boo, bwah-hah-hah, ew, gak, ha-ha etc.

1) « Oh, that's a lie, okay? One so ingrown that now I'm even telling it to myself. He asked, all right, and I always said yeah, I was working on a new book, it was going good, really good. » [1, с. 99]

У даній репліці вигуки вказують на роздратування Майка, як результат повторюваного питання.

2) « People miss her, » I said.

« Ayuh, they do. » [1, с. 49]

У вищеподаному уривку виражена НЕС розпачу за допомогою вигуку (*Ayuh),* який мовець демонструє у відповідь, бо він дійсно сумував за своєю померлою жінкою.

3) «Oh, for Christ's sake. On youe vacation? – He was very pop-eyed. » [1, с. 188]

У даній репліці вигук НЕС реалізує здивування (*Oh, for Christ's sake*) та задопомогою опису (*He was very pop-eyed)* читач розуміє стан персонажа-чоловіка.

4) « Uh-huh, and if he was taping your conversation, you'll get a chance to actually count how many times you used it. » [1, с. 108]

« Uh-huh. And if Devore's lawyer gets it to the ad litem, how do you yhink you'll sound? » [1, с. 108]

У вищеподаних уривках використовують вигук у певному контексті для опису НЕС насмішки.

5) « Oh, you're killing me » I cried. I could feel my muscles twanging like guitar strings.» [1, с. 198]

У даній репліці вигук реалізує НЕС страждання, оскільки дієслово (*kill)* у сполученні із дієсловом *(cried)* свідчать про вкрай болісну реакцію головного персонажа.

6) « Oh man. What a silly question. My wife might have been keeping secrets from me, maybe even having an sffair; there might be ghosts in the house; there might be a rich old man half a mile south who wanted to put a sharp stick into me and then break it off. » [1, с. 138]

У вищеподаному уривку виражена НЕС розпачу, оскільки вигук (*Oh)* у сполученні із певним контекстом, як страждає головний персонаж Майк та висловлює свої невдачі в житті.

7) *« Hey! I shouted, more startled than afraid. Even after everything that had preceded it, I couldn't believe this was happening. »* [1, с. 18]

У даній репліці НЕС обурення, оскільки вигук (*Hey!)* у слолученні з дієсловом *(shouted)* та *(startled), (afraid),* привертає на себе увагу та спонукає зупинитися.

8) *« Ayuh. And it sounds just like him. »* [1, с. 266]

Виражена НЕС огиди, головний персонаж Майк виражає огиду за допомогою вигуку (*Ayuh)* через те, що почув свій голос та порівнював себе із своїм бридким ворогом.

Дуже часто в певному конткексті будь-яке слово може відігравати роль вигуків у мовленні персонажів-чоловіків. Наприклад:

1) *« Mike!» George cried. He sounded panickly.* [1, с. 269]

Вигукуючи ім'я людини в певному контексті, персонаж-чоловік виражає НЕС паніки (*panickly)* та розпачу.

2) *« Holy Christ, it's like fallout, » I whispered.* [1, с. 198]

3) *« Christ Jesus, » I whispered.* [1, с. 308]

У вищеподаних уривках виражена негативна емоція страху та здивування, внаслідок реалізована за допомогою вигука (*Holy Christ), (Christ Jesus).*

4) *« No! Christ, no! »* [1, с. 208]

Виражена НЕС незадоволення, внаслідок реалізована за допомогою вигука (*No*!) у сполученні із запереченням та повтором. Цей вигук виражає негативну емоцію персонажа-чоловіка, яка ілюструє небажання приймати дійсне за реальне.

5) *« Oh, Jesus, » I moaned. The strength went out of me. I flopped into wetness.»* [1, с. 230]

У даному прикладі НЕС страху персонажа-чоловіка реалізована за допомогою вигука у сполученні із дієсловом (*moan)* та словосполучень *(strength went out)* та *(flopped into wetness).*

Майже у всіх випадках, ми можемо побачити, что персонажі-чоловіки для вираження негативних емоцій вживають «Jesus» або «Christ».

б) вульгарні та сварливі слова. Звичайно вульгарні та сварливі слова виражають негативні емоції у персонажів-чоловіків, такі як злість, жорстокість та обурення. Такі слова означають значно високий рівень емоційності й це відбувається, коли персонаж не контролює себе та дуже знервований. Власне емоція позначена сварливими словами стає зрозумілою тільки у певному контексті.

1) « How the fuck should I know ? » I asked him, loud enough to turn some heads in a nearby booth. And then: « She was pregnant. » [1, с. 178]

2) « Joe had alresdy suspected. « Holy shit, » the other one said « What happened to her? » [1, с. 101]

3) « It's a bullshit! Shut up, bitch! » [1, с. 74]

4) « My mouth was turned down in a grimace, my midsection tensed to tight it felt as if bullets would have bounced off. » [1, с. 145]

« Oh shit », I said. « Fuck me til I cry. » [1, с. 145]

5) « Shut up. » [1, с. 56]

6) « Go fuck yourself. » [1, с. 165]

7) « Fuck you! » I called. « I'll see you in jail for this! » [1, с. 91]

8) « No shit, » I muttered, and checked the remaining drawers. [1, с. 115]

9) « Fuck you, » he said. [1, с. 204]

10) « How stupid,stupid and inconsiderate bitch to leave me alone like, this, not even able to work. » [1, с. 145]

Висновок

Розглянувши мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками», можна зробити певні

висновки що до лексичних особливостей вираження НЕС у персонажів-чоловіків.

Отже, персонажі-чоловіки дуже часто через осуд, лайку, погрози, прокляття та роздратування втілюють свої негативні емоції, а також через необдумані вчинки роздратованого мовця, що можуть бути пагубними для оточуючих – адресата та інших.

НЕС страх у персонажа-чоловіка реалізіється через істерику, інтероцептивні прояви: рухової та слухової модальності. НЕС гнів проявляється у чоловіків-персонажів через агресію, фізичну або вербальну атаку. Часто персонажі-чоловіки розлюченими стають дуже імпульсивними та схильними до необдуманих вчинків. НЕС горе-страждання реалізується у персонажів-чоловіків через занепад духу або викликає жалість до самого себе та до оточуючих та почуття самотності. НЕС відраза у персонажів-чоловіків реалізується через зорову та голосову модальність. НЕС сором реалізується через почуття страху, самотністю та занерокоєння.

Для позначення НЕС персонажі-чоловіки, використовують різні частини мови такі як: іменники, дієслова, прикметники. Також персонаж-чоловік може описувати та реалізувати свої негативні емоції через вигуки в певному контексті, сварливими або вульгарними словами.

2.2.2. Стилістичні засоби

Стилістичні засоби вираження НЕС персонажів-чоловіків, репрезентовані у романі Стівена Кінга « Мішок з кістками» дуже яскраво. Стилістичні засоби ілюстровані у тексті з допомогою порівняння, повторів, епітетів та метафори. Вони привертають увагу читачів та збагачують мову письменника.

Повторення будь-якої частини речення або словосполучення посилюють емоційно-смислову тональність вислова. Повтори використовують задля

виокремення негативної емоції персонажа-чоловіка або для привернення уваги читача до негативного емоційного стану персонажа-чоловіка.

1) *« No! Christ, no! » But there was a funny look on his face, as if she had told him something.* [1, с. 15]

Персонаж-чоловік повторює слова у стані емоційного напруження у разі нещасного випадку з його дружиною.

2) *« Help me, help, help! I was shocked, I couldn't breathe. »* [1, с. 78]

Персонаж-чоловік переживає страх та занепокоєння, тому повторює слова про допомогу.

3) *« How stupid, stupid and inconsiderate bitch to leave me alone like, this, not even able to work. »* [1, с. 134]

У даному прикладі персонаж-чоловік переживає горе за смерть своєї дружини й тому обуренний та злий на неї.

4) *« Hey! Hey, lady, hey. I got it! »* [1, с. 156]

Персонаж-чоловік у негативному емоційному стані переживання та злоби, тому повторює слова щоб звернути на себе увагу.

5) *« Mike! Mike, help me. Harry up, Mike! »* [1, с. 189]

Для звернення на себе уваги персонаж-чоловік вимушенний повторювати ім'я, їм оволоділи емоції й він у паніці.

6) *« Take it easy,» I said «take it easy. But I couldn't, no more than that narrow-chested boy in the ridiculous purple bathing suit had been able to take it easy when he walked to the end of the diving board, the pool so green below him, the upraised faces of the boys and girls in it so small, so small. »* [1, с. 34]

У вищеподаному уривку персонаж-чоловік відчуває паніку й тому автор використовує повторення для посилення стилістичного ефекту під час опису негативного емоційного стану персонажа-чоловіка, який згадує свій страшний сон.

7) *« What I am going to do, Mike? What I am going to do? » The panicrat had moved on down to Wasp Hill Road, it sounded like.* [1, с. 67]

Персонаж-чоловік знаходиться в паніці та не розуміє що йому робити далі, тому повторення посилюють стилістичність ефекту під час опису його сумнівів.

8) *«Get out of my way,» I said, «get out of my way, son of the bitch!» but my voice sounded small and weak.* [1, с. 177]

Часте повторення слів свідчить про емоційне напруження та втрату контролю над собою персонажа-чоловіка.

Метафора на позначення НЕС персонажа-чоловіка передає значення відчуттів та емоцій та інтерпретує річ через інші речі, ілюструючі значення самої речі.

Метафора сприяє відзеркаленню одного значення крізь інше, а також може ілюструвати значення самої речі.

1) *« My strength was robbed by grief. If the bed hadn't been there, I would have fallen to the floor. We weepfrom our eye's, it's all we can do, but on that evening I felt as if every pore of my body were weeping, every crack and cranny. »* [1, с. 145]

Метафора «My strength was robbed by grief», (не було сил від горя), а також метафора «every pore of my body were weeping, every crack and cranny», (тіло боліло повністю). Описують НЕС горе персонажа-чоловіка.

2) *« It wasn't the words themselves that frightened me so much as the tone in which they were spoken. It was the voice of a man on the raw edge of panic, and hardly seemed like my own voice at all. »* [1, с. 190]

Метафора «a man on the raw edge of panic», (чоловік на межі паніки) описує НЕС паніку.

3) *« I didn't panic, exactly, but all rational thought left my mind. »* [1, с. 167]

У даному фрагменті метафора «thought left my mind» виражає страх та втрату думки через страх та переживання.

4) « I was a fool and didn't notice everything ... it's too late now. Blind puppy! Did not notice that my wife was suffering. » [1, с. 134]

Метафора « Blind puppy », описує НЕС неуважність, вказує на те що, персонаж-чоловік не відчував та не помічав простих речей.

5) « But that made me feel like crying again, so I got out of the car and slammed the door hard behind me, as if I could keep the sadness inside the way. » [1, с. 135]

Метафора «keep the sadness inside the way», описує НЕС смуток та розпач.

6) « The moment I stepped through the door, Bunter's bell began to ring stridently. I stopped in the foyer, my hand frozen on the knob. The house was hot and bright, not a shadow anywhere, but the gooseflesh forming on my arms felt like midnight.» [1, с. 267]

Метафора «hand frozen», означає у персонажа-чоловіка НЕС страху.

Наступний вид стилістичних засобів вираження негативних емоцій у персонажів-чоловіків це порівняння. Воно супроводжується словами like, as if, as.

1) « It was a strong one, as if someone were spinning a wire in my flesh. I didn't want her to notice it- what a way to start a summer day, by revolting a guy so badly that he stood there shaking and grimacing in front of you – so I traised my hand and waved. I tried to smile, as well. » [1, с. 256]

Таким способом персонаж-чоловік порівнює наскільки йому було погано та боляче.

2) « I lay back on our bed, crossed my firearms over my face, and ried myself to sleep that way as children do when they're unhappy. » [1, с. 39]

Дане порівняння описує негативний стан персонажа-чоловіка, який страждає від безсоння.

3) « I get short of breath and then start tp pant, my eyes feel like they're going to pop out of my head and hang there on my cheeks. I'm like a claustrophobe in a sinking submarine. » [1, с. 156]

Вищенаведене порівняння теж має негативну семантику й описує негативний емоційний стан персонажа-чоловіка, який відчуває паніку та страх.

4) « I have no choice, it seems, but at every step my terror increases, and by the time I'm halfway down to the shadowy sprawling bulk of the log house, fear has sunk into my bones like fever. Something wrong here, something is all twisted up.» [1, с. 158]

Майк порівнює свій страх із лихоманкою, яка проникла в його тіло.

5) « Oh, you're killing me! I cried. I could feel my muscles twanging like guitar strings. » [1, с. 334]

Дане порівняння описує негативний стан персонажа-чоловіка, який відчуває біль.

6) « I still felt terribly sick to my stomach, as if I had eaten something to which my body had taken a violent offense, some kind of ant-powder or maybe a killer mushroom, the kind Jo's fungi guides pictured inside red borders. » [1, с. 389]

Майк порівнює свій біль та стан.

7) « I was still smoking. And you know, I did start to feel something then that wasn't right. As if there might be someone in the house who'd been waiting for her, someone who didn't like her. Maybe someone who wanted to hurt her. » [1, с. 251]

Вищенаведене порівняння описує негативний стан персонажа-чоловіка, який порівнює свою тривогу із певною небезпекою.

1) « I can't write two paragraphs without going into total mental and physical doglock- my heartbeat doubles, then triples, I get short of breath and then start to pant, my eyes feel they're going to pop out of my head and hand there on my cheeks. I'm like a claustrophobe in a sinking submarine. » [1, с. 123]

Порівняння описує НЕС страху та переживання.

Інший вид стилістичних засобів вираження НЕС персонажів-чоловіків це епітети. Завдяки ним слова чи словосполучення набувають нового значення або сенсового відтінку.

1) « I think I want to scream. I think I mean to turn around and run back up the driveway – I will take my chances with the thing behind me. But before I can, the back door of Sara Laughts opens, and a terrible figure comes darting out into the growing darkness. It is human, this figure, ans yet it's not. It is a crumpled white thing with baggy arms upraised. There is no face where its face should be, and yet it is shrieking in a glortal, loomloke voice. It must be Johanna. » [1, с. 175]

Даний приклад епітету описує руки «baggy (arms) upraised» та наступний приклад епітету описує сильний крик « a glortal, loomloke voice».

2) « The shrieking white thing reached for me and I woke up on the floor of my bedroom, crying out in a cracked, horrified voice and slamming my head repeatedly against something. » [1, с. 56]

У вищенаведеному прикладі епітет «a cracked, horrified (voice) » описує негативну емоцію персонажа-чоловіка та його наляканий голос.

3) « A minute after I had stood up, the woods were fully alive with little noises again; it was back to business as usual, and I continued with my own. I never forgot that unexpected boom, though, or the deathly silence which followed it. » [1, с. 50]

Епітет «fully alive » означає, що дерева рухалися від вітру, описує негативний стан персонажа-чоловіка, який був наляканий внаслідок цього.

4) « I was in trouble, my life was a moderate-going-on-severe mess, and not being able to write was only part of it. » [1, с. 111]

Складений епітет «a moderate-going-on-severe (mess)» означає «безладна» та «заплутана». Саме так персонаж-чоловік описує своє життя та стан неспроможності працювати.

5) *« Please don't, I said in a dry and trembling voice. »* [1, с. 251]

Епітет «a dry and trembling (voice) », що описує негативну емоцію страху та переживання у персонажа-чоловіка.

6) *« Oh man. What a silly question. My wife might have been keeping swcrets from me, maybe even having an affair; there might be ghosts in the house. »* [1, с. 117]

Саме епітет «a silly (question)» описує ставлення персонажа-чоловіка до самої ситуації, яка викликає у нього негативну емоцію-злість.

7) *« The moment I stepped through the door, Bunter's bell began to ring stridently. I stopped in the foyer, my hand frozen on the knob. »* [1, с. 54]

Даний епітет «(to ring) stridently » описує негативну напругу що відчувається у персонажа-чоловіка, який дзвонить у двері.

Наступний вид стилістичних засобів вираження негативних емоцій персонажів-чоловіків це гіпербола.

1) *« I can't write two paragraphs without going into total mental and physical doglock- my heartbeat doubles, then triples, I get short of breath and then start to pant, my eyes feel they're going to pop out of my head and hand there on my cheeks. I'm like a claustrophobe in a sinking submarine. »* [1, с. 105]

Гіпербола «my eyes feel they're going to pop out of my head» означає НЕС страх та переживання персонажа-чоловіка внаслідок страшного сну, де все реальне та Майк прокинувшись відчуває, що це дійсність а не сон.

2) *« I was bored out of my mind for the last two weeks. »* [1, с. 165]

Гіпербола «bored out of my mind» означає НЕС нудьги персонажа-чоловіка як результат перебування Майка в самотності.

3) *«You are killing me! I cried. I couldn't feel my muscles twanging like guitar strings. »* [1, с. 70]

Гіпербола «killing me» означає НЕС засмучення головного персонажа через смерть своєї дружини та відчуття самотності.

Висновок

Для реалізації НЕС персонажі-чоловіки використовують стилістичні засоби такі як: матафора, гіпербола, епітет, повторення та порівняння.

Повтори використовують задля виокремення негативної емоції персонажа-чоловіка або для привернення уваги читача до негативного стану персонажа-чоловіка.

Метафора може інтерпретувати річ через інші речі, а саме сприяє відзеркаленню одного значення через інше, а також може ілюструвати значення самої речі.

Порівняння посилює у певному контексті тональність та значення слів або словосполучень на позначення НЕС персонажів-чоловіків у досліджуваному романі.

Завдяки епітету слова чи словосполучення на позначення НЕС персонажів-чоловіків набувають нового значення або сенсового відтінку.

Завдяки гіперболі слова або словосполучення набувають більш яскравого значення, що дає змогу читачеві зрозуміти та відчути НЕС персонажів-чоловіків більш глибоко й реалістично.

2.2.3. Граматичні засоби

Граматичні засоби містять значно більше негативних емоційних забарвлень. Ми поділяємо їх на синтаксичні та морфологічні засоби вираження НЕС персонажів-чоловіків.

Проаналізувавши роман Стівена Кінга «Мішок з кістками», ми можемо зробити певний висновок, що морфологічні засоби вираження негативних емоцій репрезентовані за допомогою модальних слів.

Аналіз роману показав, що автор використовує морфологічні засоби для вираження НЕС персонажів-чоловіків та для їх інтексифікації.

Модальні дієслова в контексті частіше виражають негативну емоцію наказу. Наприклад:

1) « -You shall! You must!

-I don’t want to do that.

-You certainly shall to do it, I said.» [1, с. 205]

У наступному фрагменті описано, як Майк обурений ситуацією, тому що не знає як допомогти новій знайомій та перемогти в суді, він обурений та запитує свого товариша що йому робити.

2) « - What should I do?

- Spike their guns before they can fire them. Tell Durgin exactly what happened. Get it in depo. Emphasize the fact that the little girl thought she was walking safely. » [1, с. 85]

Часто модальні дієслова виражають певні припущення та агресію. У даному прикладі ми бачимо, що Майк обурений та агресивний через питання, яке на його думку є недоречним й він описує свої припущення.

3) « Oh man. What a silly question. My wife might have been keeping secrets from me, maybe even having an affair; there might be ghosts in the house; there might be a rich old man half a mile south who wanted to put a sharp stick into me and then break it off. » [1, с. 275]

4) « I feel pain like anyone else. I need to touch and be touched. But if someone asks me, « Are you right? » I can’t answer no. I can’t say help me. » [1, с. 79]

У вищеподаному прикладі зображена негативна емоція благання та страждання персонажа-чоловіка за допомогою модального дієслова.

Отже, можна зазначити, що модальні дієслова часто ілюструють нам негативні емоції, такі як: обурення та агрессію. Вони акцентують певну напругу в мовленні персонажів та схвильованість, а іноді й благання.

Синтаксичні засоби на позначення НЕС персонажів-чоловіків представлені в романі за допомогою умовчення або еліптичних речень, окличних речень. Наприклад:

1) *« No! Christ, no! »* [1, с. 451]

Окличне речення репрезентує негативну емоцію обурення персонажа-чоловіка.

2) *« I'm afraid of writing, » I heard myself saying out loud. « I'm afraid to even try but. »* [1, с. 345]

У цьому випадку персонаж-чоловік висловлює свої схвилювання та острах використовуючи еліптичні речення.

3) *« Oh, ayuh! he said. His lips- dark. His gums swarmed with white patches and he had a couple of yellow… »* [1, с. 370]

У цьому реченні використано два синтаксичні засоби: окличне речення - Oh, ayuh! та еліптичне речення - His gums swarmed with white patches and he had a couple of yellow… за допомогою яких персонаж виражає огиду та презирство до іншої людини.

4) *« Oh, you're killing me! I cried. I could feel my muscles twanging like guitar strings. »* [1, с. 400]

У вищеданому прикладі описується НЕС болі персонажа-чоловіка, репрезентований за допомогою синтаксичного засобу-окличного речення.

5) *« I had been frightened standing in the dark cellar stairwell, listening to the unseen first thumb on the insulation, but first- »* [1, с. 120]

У цьому випадку персонаж-чоловік переляканий й посилюється переривом думки персонажа-чоловіка.

6) *« HEY! I shouted, more startled than afraid. Even after everything that had preceded it, I couldn't believe this was happening. »* [1, с. 297]

НЕС обурення та страху персонажа-чоловіка посилюється вигуком та представлення окличним реченням персонажа-чоловіка.

7) *« Fuck you! I called. I'll see you in jail for this! »* [1, с. 233]

У цьому прикладі подано НЕС злості та обурення, тому персонаж-чоловік використовує сварливі слова у окличному реченні.

8) *« Mike! » George cried. He sounded panickly. « You got to hurry! »* [1, с. 45]

Окличне речення та вигук представляють негативний емоційний стан персонажа-чоловіка – страх та схвильованість.

Отже, у нашому досліджені ми виявили, що умовчення, окличні речення та еліптичні речення часто супроводжуються авторськими ремарками, які передають негативний емоційний стан персонажа-чоловіка. Саме ці всі типи речення також дають оцінку подіям та речам, що трапляються.

Висновок

Проаналізувавши роман Стівена Кінга «Мішок з кістками», ми можемо зробити певний висновок, що морфологічні засоби вираження негативних емоцій репрезентовані за допомогою модальних слів. Модальні дієслова в контексті частіше виражають негативну емоцію наказу також часто модальні дієслова виражають певні припущення та агресію.

Синтаксичні засоби на позначення НЕС персонажів-чоловіків представлені в романі за допомогою умовчення або еліптичних речень, окличних речень. НЕС персонажа-чоловіка посилюється вигуком та представлення окличним реченням персонажа-чоловіка.

Висновок

Ми з'ясували, що вихід негативних емоцій реалізується у мовленні через осуд, лайку, погрози, прокляття, роздратування, а у немовленнєвих діях – через необдумані вчинки роздратованого мовця, пагубні для оточуючих – адресата та інших. Дуже часто чоловіки реалізовують НЕС через істерику, інтероцептивні прояви (руховії модальності та слухової модальності), агресію, роздратування, лайку або міміку.

НЕС страху може викликати у персонажа-человіка істерику та інтероцептивні прояви відчуття (органічні), що відображають подразнення, розташованні у внутрішніх органах та тканинах тіла. Зазвичай у чоловіків

емоція страху безпосередньо виявляється у мимовільних реакціях – таких як зниження тонусу мускулатури, збільшення частоти серцебиття та неможливість сконцентруватись. Відразу відбуваються зміни в міміці та відбуваються мимовільні вигуки.

НЕС гніву у персонажей-чоловіків виникає у відповідь на образу чи зневагу. Часто персонажі-чоловіки перебуваючи у НЕС гніву стають дуже імпульсивними та схильні до необдуманих вчинків. Персонажі-чоловіки часто готові напасти на джерело гніву та проявити агрессію в спілкуванні для захисту своєї гідності.

НЕС горе-страждання є різновидом негативної емоції у персонажів чоловіків у досліджуваному романі. Саме ця емоція викликає у чоловіків занепад духу, жалості до самого себе та до оточуючих та почуття самотності.

НЕС відраза у персонажів-чоловіків реалізується через лексеми із голосовою та зоровою модальністю.

НЕС печаль у персонажів-чоловіків пов’язана із негативною емоцією горе-страждання, але у стані печалі персонажі-чоловіки проявляють більше безнадії та покірності долі. Тож ця емоція у персонажів-чоловіків реалізується лексемою із руховою модальністю.

НЕС сорому у персонажів-чоловіків є реакцією на небажане реальне «Я» та його ідеальне «Я». Дуже часто у персонажів-чоловіків сором супроводжується емоціями страху, самотністю та занепокоєння.

Для реалізації НЕС персонажі-чоловіки використовують лексичні засоби. Для позначення НЕС персонажі-чоловіки, використовують різні частини мови такі як: іменники, дієслова, прикметники. Також персонаж-чоловік може описувати та реалізувати свої негативні емоції через вигуки в певному контексті, сварливими або вульгарними словами.

Для реалізації НЕС персонажі-чоловіки також використовують стилістичні засоби такі як: матафора, гіпербола, епітет, повторення та порівняння.

Повторення будь-якої частини речення або словосполучення посилюють емоційно-смислову тональність вислова. Повтори використовують задля виокремення негативної емоції персонажа-чоловіка або для привернення уваги читача до негативного емоційного стану персонажа-чоловіка.

Метафора може інтерпретувати річ через інші речі, а саме сприяє відзеркаленню одного значення через інше, а також може ілюструвати значення самої речі.

Порівняння посилює у певному контексті тональність та значення слів або словосполучень на позначення НЕС персонажів-чоловіків у досліджуваному романі.

Завдяки епітету слова чи словосполучення на позначення НЕС персонажів-чоловіків набувають нового значення або сенсового відтінку.

Завдяки гіперболі слова або словосполучення набувають більш яскравого значення, що дає змогу читачеві зрозуміти та відчути НЕС персонажів-чоловіків більш глибоко й реалістично.

Граматичні засоби містять значно більше негативних емоційних забарвлень. Ми поділяємо їх на синтаксичні та морфологічні засоби вираження НЕС персонажів-чоловіків. Морфологічні засоби вираження негативних емоцій репрезентовані за допомогою модальних слів. Модальні дієслова в контексті частіше виражають негативну емоцію наказу, часто модальні дієслова виражають певні припущення та агресію. Вони акцентують певну напругу в мовленні персонажів та схвильованість, а іноді й благання.

Синтаксичні засоби на позначення НЕС персонажів-чоловіків представлені в романі за допомогою умовчення або еліптичних речень,

окличних речень. НЕС персонажа-чоловіка посилюється вигуком та представлення окличним реченням персонажа-чоловіка.

Отже, проаналізувавши мовне втілення НЕС персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» ми робимо певні висновки, що чоловіки дуже добре та яскраво реалізують свої негативні емоції та їм дуже складно їх скрити від оточення. Негативні емоції дуже чітко проявляються у персонажів-чоловіків, тому нам було не складно їх виявити та аналізувати. Дуже багато лексичних та стилістичних засобів використано для реалізаціх НЕС у персонажів-чоловіків, але ми виявили, що граматичні засоби не дуже часто використовують персонажі-чоловіки для прояву НЕС.

РОЗДІЛ 3. Мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками»

3.1.Типологія негативних емоційних станів персонажів-жінок

Як нам уже відомо, негативні емоції розрізняють залежно від різних критеріїв їх класифікації. За класифікацією фундаментальних (базових) емоцій К. Ізарда, негативними емоціями є такі шість: страх, горе-страждання, гнів, відраза, печаль та сором, комунікативна об'єктивізація яких аналізується на мовному матеріалі роману Стівена Кінга «Мішок з кістками». Негативна емоційна реакція персонажа-жінки великою мірою залежить від її світогляду та самооцінки, а також від ставлення оточуючих до цієї людини. Негативні емоції є властивістю організму людини миттєво реагувати на різноманітні зміни навколишнього середовища.

Вихід негативних емоцій реалізується у мовленні через осуд, лайку, погрози, прокляття, роздратування, а у немовленнєвих діях – через необдумані вчинки роздратованого мовця, пагубні для оточуючих – адресата та інших.

Емоція **страху** є фундаментальною властивістю людини. Це природня універсальна базова емоція, яка безпосередньо пов'язана з інстинктом самозбереження і тому відіграє провідну роль у забезпеченні життєдіяльності людини [Изард К. Э., с. 34; Лук А. Н. Эм. и личность, с. 6-7]. Нижче наведенний приклад реалізації емоції страху у досліджуваному романі:

1) *« I was so scared, » Mattie said, now looking fourteen again. Fifteen at most.* [1, с. 102]

Налякана жінка Меті (*I was so scared)* описує свій емоційний стан через те що, її донька загубилася. Адресант описує саму жінку, що вона від страху помолодшала (now looking fourteen again).

У наступному прикладі Меті була налякана (*her eyes were a little scared*) через незрозумілі речі, що відбувалися у неї в будинку та переживала, що це може бути привид.

2) *She smiled, but her eyes were a little scared. « Are they special magnetic letters, do you think? Or have we got a poltergeist working the lakefront? »* [1. с, 336]
3) *« He scares me. But these days it semms as if everything does. Even though. It feels…thundery. Like something's going to happen. And every day that feeling seems to get stronger. »* [1, с. 201]

Меті пояснує як вона відчуває страх та, що тато її чоловіка її дуже лякає (*He scares me*)й це відчуття вона порівнює із громом (*It feels…thundery).*

Отже, НЕС страху у персонажів-жінок реалізується через зовнішній вигляд та міміку.

НЕС **гніву** у персонажа-жінки виникає у відповідь на образу чи непорозуміння. У романі жінка-персонаж дуже рідко проявляла НЕС гніву, тому проаналізувати саме цю емоцію у персонажа-жінки було складно. Наприклад:

1) *« Don't you root for us, » she said at least. She spoke in a law, unexpectedly fierce voice. « Don't you root for us like he roots for his team-of-the-week down at the softball field. I need help and I know it, but I won't have that. I can't have it. We're not a game, Ki and me. You understand? »* [1, с. 190]

Меті розгнівана (*She spoke in a law, unexpectedly fierce voice)* на Майка, тому що вона не бажала, щоб її жаліли з донькою. Саме в розмові вона реалізує НЕС гніву через свій голос.

Отже, НЕС гніву у персонажів-жінок реалізується у проявах роздратування та тональність голосу.

НЕС **горе-страждання** є різновидом негативної емоції у персонажів-жінок у досліджуваному романі. Саме ця емоція у жінок викликає у інших персонажів жалість та відчуття самотностя.Наприклад:

1) *Her smile stayed on, but it paled somehow. And tightened. If it were possible to delete a spoken question the way you can delete a line of type when you're writing a story, I would have done it.*

« He died last August.» [1, с. 104]

У Меті загинув чоловік, у цьому прикладі ми бачимо, як вона засмутилася через запитання про її чоловіка. Вона реалізує НЕС горя через міміку та зовнішній вигляд (*Her smile stayed on, but it paled somehow).*

1) *« I couldn't see her face clearly, but I could hear the faint of bitterness which had crept into her voice, and guessed she was still wearing the cynical expression.»* [1, с. 184]

Головний персонаж Майк описує Меті, яка страждала через смерть свого чоловіка. Меті реалізує НЕС горе-страждання через свою тональність голосу *(the faint of bitterness which had crept into her voice).*

2) *Mattie looked so much like crying that I picked her hand up again and kissed the back of it. « I feel like a dope.»* [1, с. 207]

Персонаж-чорловік описує НЕС смуток персонажа-жінки (*looked so much like crying*), саме словами вона цього не каже, але інші персонажі це бачуть через її міміку та зовнішні фактори.

3) *«But Mattie didn't look satisfied, she looked unhappy and guilty, as if she had literally wished him died.»* [1, с. 338]

У данному прикладі описується НЕС смутку персонажа-жінки (*she looked unhappy and guilty)*, яка засмучена через бажання смерті іншій людині. Меті не розповідає свої почуття, але вона реалізує свій стан через міміку.

Отже, НЕС горе-страждання у персонажів-жінок реалізується через занепад духу, сум, знесилення, відчуття жалю до пересонажів-жінок та переживання за них.

Таким чином, проаналізувавши всі НЕС персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» робимо висновок, що жінки реалізовують НЕС через інтероцептивні прояви (рухової модальності та слухової модальності), роздратування або міміку. Вони дуже рідко реалізують свої НЕС через лайку та сварливі слова, персонажам-жінкам властиво тримати все у собі та не казати про свої почуття, тому інші персонажі розуміють їх стан через зовнішні фактори та тональність голосу.

3.2.Мовні засоби на позначення негативних емоційних станів персонажів-жінок

Найважливішим способом вираження НЕС персонажів-жінок у дослідженні негативних емоцій є мовний, який представляється різними мовними засобами: лексичними, стилістичними та граматичними.

3.2.1. Лексичні засоби

Лексичні засоби вираження негативних емоцій персонажів-жінок дуже яскраво репрезентовані в романі Стівена Кінга «Мішок з кістками». Саме ці лексичні засоби представлені у вербалізації власних НЕС персонажів-жінок та НЕС інших персонажів-жінок.

Персонажі-жінки можуть використовувати різні частини мови на позначення НЕС, такі як: прислівник, прикметник та дієслово. Розглянемо **прислівник** на позначення НЕС персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками». Наприклад:

1) *« Don’t root for us, » she said at last. She spoke in a low, unexpectedly fierce voice.* [1, с.102]

У даному прикладі автор описує за допомогою прислівників *«in a low, unexpectedly fierce voice»,* яка Меті була зла та як розмовляла.

2) *« But Mattie didn't look satisfied, she looked unhappy and guilty, as if she had literally wished him dead.»* [1, с. 201]

Прислівники *«unhappy»* та *« guilty»* ілюструють нам негативний стан вини та смутку персонажа-жінки.

Розглянемо **дієслова,** які вербалізують НЕС персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

3) *« It terrified me. I had a dream about him coming in the night like a troll and stealing my baby out of her crib. »* [1, с. 200]

Дієслово *« to terrify »* ілюструє нам негативний стан страху персонажа-жінки.

4) *« I just got afraid. There was nothing I could put my finger on. »* [1, с. 190]

У даному прикладі персонаж-жінка використала дієслово *«to get afraid»,* щоб описати НЕС страх.

5) *« He scares me. But these days it seems as if everything does. »* [1, с. 336]

Дієслово *«to scare»* вказує на ступінь переляку персонажа-жінки, чоловік налякав її.

Розглянемо **прикметники** на позначення НЕС персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками», наприклад :

1) *« I was so scared,» Mattie said, now looking fourteen again. Fifteen at most.* [1, с. 187*]*

За допомогою прикметника «*scared»,* персонаж-жінка Меті описала свій НЕС страху,тому що вона ледве не втратила свою доньку.

2) *« Her eyes were a little scared, she smiled.»* [1, с. 184]

Прикметник «*scared»* описують налякані очі Меті, яка дуже переживала через свою доньку.

Лесичні засоби відіграють важливу роль для опису негативних емоційних станів персонажів-жінок. НЕС можуть бути виражені вигукам в певному контексті. Наприклад:

а) вигуки

Негативно емоційний стан персонажів-жінок може виражатись через емоційно-оцінні вигуки, наприклад: oh, wow, yeah, ack, argh, aw, bah, blah, boo, bwah-hah-hah, ew, gak, ha-ha etc.

1) « Max Devore's charging that she's unfit to raise the child.»

« Ayuh.» [1, с. 234]

У вищеподаному уривку виражена НЕС огиди за допомогою вигуку (*Ayuh),* який мовець демонструє у відповідь, бо жінка дійсно ненавидить Макса Девуора.

2) *« Uh-huh. The first offer was a hundred thousand. That was in 1994, after Lance called him to say we were getting married in September. I kept quiet about it. A week later, the offer, went up to two hundred thousand. »* [1, с. 211]

У даній репліці вигук НЕС із певним контекстом реалізує розпач (*Uh-huh)* Меті,яка розповідає,що батько її чоловіка не хотів весілля та бачити її разом із сином.

Отже, персонажі-жінки не дуже часто та багато використовують лексичні засоби для реалізації НЕС в романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Висновок

Розглянувши мовне втілення негативних емоційних станів персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками», можна зробити певні висновки що до лексичних особливостей вираження НЕС у персонажів-жінок.

Отже, персонажі-жінки не дуже часто та багато використовують лексичні засоби для реалізації НЕС в романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Персонажі-жінки можуть використовувати різні частини мови на позначення НЕС, такі як: прислівник, прикметник та дієслово. Негативно емоційний стан персонажів-жінок може виражатись через емоційно-оцінні вигуки в певному контексті.

3.2.2. Стилістичні засоби

Стилістичні засоби вираження НЕС персонажів-жінок, майже не репрезентовані у романі Стівена Кінга « Мішок з кістками». Стилістичні засоби ілюстровані у тексті за допомогою порівняння. Вони привертають увагу читачів та збагачують мову письменника. Наприклад:

1) *« It terrified me. I had dreams about him coming in the night like a troll and srealing my baby out of hrt crib. He'd come wriggling through the window like a snake. »* [1, с. 189]

Таким способом персонаж-жінка порівнює Макса із троллем, який ніби як змія пробрався до неї у вікно.

2) *« But Mattie didn't look satisfied; she looked unhappy and guilty, as if she had literally wished him dead.»* [1, с. 338]

Дане порівняння описує негативний стан персонажа-жінки, яка виглядає винною ніби бажає смерті.

Висновок

На жаль у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» автор не багато використовує стилістичні засоби для реалізації НЕС персанажів-жінок. Для реалізації НЕС у персонажів-жінок автор використовує такий стилістичний засіб, як порівняння.

Висновок

Ми з'ясували, що персонажі-жінки у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» не дуже яскраво ілюструють свій негативний емоційний стан, як ми зрозуміли на прикладах, жінки більш стримують свої емоції.

Проаналізувавши всі НЕС персонажів-жінок у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» робимо висновок, що жінки реалізовують НЕС через інтероцептивні прояви (рухової модальності та слухової модальності), роздратування або міміку. Вони дуже рідко реалізують свої НЕС через лайку та

сварливі слова, персонажам-жінкам властиво тримати все у собі та не казати про свої почуття, тому інші персонажі розуміють їх стан через зовнішні фактори та тональність голосу.

Персонажі-жінки не дуже часто та багато використовують лексичні засоби для реалізації НЕС в романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

Персонажі-жінки можуть використовувати різні частини мови на позначення НЕС, такі як: прислівник, прикметник та дієслово. Негативно емоційний стан персонажів-жінок може виражатись через емоційно-оцінні вигуки в певному контексті.

Для реалізації НЕС у персонажів-жінок автор використовує такий стилістичний засіб, як порівняння.

ВИСНОВКИ

Проблема гендерної особливості мовної реалізації негативних емоційних станів у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками» розглядається у роботі шляхом вивченню категорій емотивності як об’єкт сучасних лінгвістичних досліджень, гендерні дослідження у контексті сучасної лінгвістичної парадигми та розглянуті поняття емоційного стану та його типологія крізь призму гендерних лінгвістичних досліджень.

Ми проаналізували та вивчили особливості мовного втілення негативних емоційних станів персонажів-чоловіків у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками». Ми з’ясували, що негативні емоції персонажа-чоловіка великою мірою залежить від його самооцінки та світогляду, а також від ставлення оточуючих до цієї людини. Щодо персонажа-жінки, то негативні емоції залежать від її настрою та самопочуття. Дуже часто вихід негативних емоцій у персонажів-чоловіків реалізується у мовленні через осуд, лайку, погрози, прокляття, роздратування, а у немовленнєвих діях – через необдумані вчинки роздратованого мовця, пагубні для оточуючих – адресата та інших. Персонажі-жінки реалізують свої негативні емоції через смуток, сльози та міміку обличчя. Емоції страху дуже часто персонажі-чоловіки реалізують через істерику та інтероцептивні прояви відчуття, що відображають подразнення, розташованні у внутрішніх органах та тканинах тіла. У персонажів-жінок емоції страху реалізуються лише через інтероцептивні прояви відчуття. НЕС гніву у персонажей-чоловіків виникає у відповідь на образу чи зневагу, стан інтенсивного збудження штовхає персонажа-чоловіка на фізичну або вербальну атаку, а у персонажів-жінок виникає у відповідь на образу чи непорозуміння. Також дуже часто персонажі-чоловіки перебуваючи у НЕС: гніву стають дуже імпульсивними та схильні до необдуманих вчинків. Персонажі-чоловіки часто готові напасти на джерело гніву та проявити агресію в спілкуванні для захисту

своєї гідності. Негативний емоційних стан горе-страждання викликає у персонажів-чоловіків занепад духу, жалості до самого себе та до оточуючих а також почуття самотності, стан горе-страждання персанажів-жінок викликає жалість та відчуття самотності. НЕС відраза це негативна реакція персонажа-чоловіка на те, що йому є неприємним. Часто персонажі-чоловіки намагаються реалізувати НЕС відразу через образливі слова та голосовою або зоровою модальністю. Негативний емоційний стан печаль у персонажа-чоловіка більше проявлябться через лексеми із руховою модальністю, у жінок лише через міміку обличчя. НЕС сорому у персонажа-чоловіка не проявляються через поведінку або лексеми, вони часто тримають цю емоцію в собі. В даному романі Стівен Кінг не акцентував увагу читача на негативний емоційний стан персанажів-жінок, тому дуже складно порівняти та проаналізувати гендерні особливості реалізації негативних емоційних станів, але все ж таки ми досить добре бачимо, що персонажі-чоловіки більш емоційні та схильні на необдуманні вчинки під впливом НЕС.

Дуже багато та часто персонажі-чоловіки реалізують НЕС через лексичні засоби. Персонажі-чоловіки та персонажі-жінки можуть використовувати різні частини мови на позначення НЕС, такі як: іменник, прикметник та дієслово. Лесичні засоби відіграють важливу роль для опису негативних емоційних станів. НЕС можуть бути виражені вигукам та сварливими або вульгарними словами в певному контексті. Стилістичні засоби вираження НЕС персонажів-чоловіків, репрезентовані у романі Стівена Кінга « Мішок з кістками» дуже яскраво, що Стилістичні засоби ілюстровані у тексті з допомогою порівняння, повторів, епітетів та метафори. Вони привертають увагу читачів та збагачують мову письменника. Часте повторення слів свідчить про емоційне напруження та втрату контролю над собою персонажа-чоловіка. Також персонажі-жінки для реалізації НЕС гніву та огиди використовували емоційно-оцінні вигуки в певному контексті. Стилістичні засоби ілюстровані у тексті за допомогою

порівняння. Порівняння допомагають реалізувати НЕС страху та образи персонажа-жінки. Взагалі було дуже мало реплік персонажів-жінок, через що ми розуміємо, що Стівен Кінг надає перевагу персонажам-чоловікам. Метафора на позначення НЕС персонажа-чоловіка передає значення відчуттів та емоцій та інтерпретує річ через інші речі, ілюструючі значення самої речі. Порівняння допомагає краще проілюструвати НЕС персонажа-чоловіка та допомагає читачеві краще відчути біль, страждання або переживання персонажа-чоловіка. Завдяки епітатам слова чи словосполучення набувають нового значення або сенсового відтінку. Гіпербола допомагає реалізувати та посилити НЕС персонажа чоловіка, особливо НЕС страху, переживання та нудьги.

Граматичні засоби містять значно більше негативних емоційних забарвлень. Ми поділяємо їх на синтаксичні та морфологічні засоби вираження НЕС персонажів-чоловіків. На жаль, персонажі-жінки не реалізують НЕС через граматичні засобим у романі. Проаналізувавши роман Стівена Кінга «Мішок з кістками», ми можемо зробити певний висновок, що морфологічні засоби вираження негативних емоцій репрезентовані за допомогою модальних слів. Ми зрозуміли, що автор використовує морфологічні засоби для вираження НЕС персонажів-чоловіків та для їх інтексифікації. Модальні дієслова в контексті частіше виражають негативну емоцію наказу, агресію, благання та страждання. Синтаксичні засоби на позначення НЕС персонажів-чоловіків представлені в романі за допомогою умовчення або еліптичних речень, окличних речень. Окличне речення репрезентує негативну емоцію обурення,свилювання та острах персонажа-чоловіка.

Взагалі було дуже мало реплік персонажів-жінок, через що ми розуміємо, що Стівен Кінг надає перевагу персонажам-чоловікам. Нам було дуже складно аналізувати та виділяти мовні засоби за допомогою, яких персонажі-жінки проявляли свій негативний емоційний стан. Ми виявили, що жінки менш

емоційні та майже не проявляють негативні емоції так, як це роблять чоловіки у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акимова Г.Н. Экспрессивные свойства синтаксических структур. Предложение и текст: семантика, прагматика и синтаксис, 1988. С. 15–20.

2. Астен Т. Б. Формирование межтекстуального эмоционального фона средствами английского языка (на материале произведений С. Моэма): автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Астен Т. Б. Волгогр, 2000. 23 с.

3. Балли Ш. Французская стилистика, 1961. – 394 с.

4. Белова А.Д. Лингвистические аспекты аргументации. Киев, 1997. – 310 с.

4. Берковиц Л. Агрессия: причины, последствия и контроль: Пер. с англ., 2001. С. 25–34.

6. Блумфилд Л. Язык / пер. с англ. языка. – 2-е изд., стереотип. – М: Эдиториал УРСС, 2002. – 608 с.

7. Вансяцкая Е.А. Роль невербальных и вербальных компонентов 39 коммуникации в текстах, отражающих эмоциональные реакции человека и их соотношение (на материале английского языка): автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04, 1999. 22 с.

8. Виноградов В.В. Лексикология и лексикография: избранные труды. – М.: Наука, 1977. – 310 с.

9. Вольф Е.М. Функциональная семантика оценки. – М., 1985. – 225 с.

10. Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки, 2002. – 280 с.

10. Воронина О.А. Введение в гендерные исследования / Материалы Первой Российской летней школы по женским и гендерным исследованиям. – М.: МЦГИ, 1997.

11. Галкина-Федорук Е.М. Об экспрессивности и эмоциональности в языке / Сб. статей по языкознанию. – М.: Изд-во МГУ, 1958. С. 103–124.

12. Гиноян Р. В., Хомутов А. Е. Физиология эмоций. Нижний Новгород, 2010. 66 с.

13. Горбунов А.П. О природе эмоционального и формах его выражения в художественной литературе. Труды Иркутского гос. ун-та им. Жданова. – Иркутск, 1971. С. 131–149.

14. Додонов Б.И.Эмоция как ценность. – М.: Изд-во полит. литературы, 1978. – 271 с.

15. Жегалина Г. В. Способы выражения эмотивности в эрзянском языке: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.07 / Жегалина Г. В.; Морд. гос. ун-т им. Н. П. Огарева. Саранск, 2000. – 18 с.

16. Загальна психологія: Підручник / О.В.Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005. – С. 101 –118.

17. Іваненко С. М. Поліфонія ритмотональної будови тексту в стилістичному аспекті (на матеріалі німецької мови). Київ, 2010. – 34 с.

17. Изард К. Психология эмоций. Санкт-Петербург : Питер, 1999. 464 с.

18. Изард К. Э. Психология эмоций. – СПБ.: Питер, 2007. 464 с.

19. Ильин Е. П. Эмоции и чувства / Евгений Павлович Ильин. — СПб : Питер, 2001. – 752с.

20. Ильин Е. П. Эмоции и чувства. СПб.: Питер, 2007. –783 с.

21. Ильин Е. П. Эмоции и чувства. СПб.: Питер, 2008. – 783 с.

22. Карпенко Л. А. Краткий психологический словарь / Людмила Андреевна Карпенко, 1985. – 431 с.

23. Кирилина А.В. Ґендер: лингвистические аспекты, 1999. – 189 с.

24. Клецин, Александр. Дилеммы гендерной социологии. Гендерные исследования: Феминистская методология в социальных науках. Харьков, 1998. 213 с.

25. Коновалов С.А., Топаева М.Т. История гендерного неравенства. Учебно-методический комплект по курсу “Введение в теорию гендера”. Алмата, 1999. 41 с.

26. Лук А. Н. Эмоции и чувства. – М.: Знание, 1972. – 80 с.

27. Мудрик Л. В. Прагматична спрямованість англійських емотивних висловлень позитивної оцінки в комунікативній ситуації поздоровлення. Луцьк, 2010. С. 47–50.

28.Непийвода Н. Ф. Стилістичний аспект масової комунікації. Наталія Федорівна Непийвода. Наукові записки Інституту журналістики. Факультет соціології та психології. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2004. С. 133–140.

29. Никитин М.В. Курс лингвистической семантики. Санкт-Петербург, 1996. – 760 с.

30. Осипов Ю.М. К вопросу об уточнении понятия эмоциональность как лингвистического термина, 1970. С. 119–137.

32. Писарев Д.С. Функционирование восклицательных предложений в современном французском языке и их прагматический аспект. Барнаул, 1983. С. 114–125.

33. Сандомирская И.И. Эмотивный компонент в значении глагола (на материале глаголов, обозначающих поведение). Человеческий фактор в языке: языковые механизмы экспрессивности. – М.: Наука, 1991. С. 114–136.

34. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава, 2006. – 716 с.

35. Семёнова Т. В. Вербализация эмоций человека в зеркале антонимии (на материале английского языка). Вестник Челябинского государственного университета. Челябинск, 2010. С. 156–159.

36. Сорокин Ю.А. Эмоциональность или эмотивность? Или ни то и ни другое? Эмотивный код языка и его реализация. Волгоград, 2003. С. 25–27.

37. Творчість Стівена Кінга. URL: http://www.stephenking.ru/sk_biogr.htm

38. Телия В.Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. 1986. – 142 с.

39. Телия В. Н. Механизмы экспрессивной окраски языковых единиц. Человеческий фактор в языке. Языковые механизмы экспрессивности. 1991. С. 36–66.

40. Федоренко О. В. Категорія емоційної оцінки в реалізації комунікативних завдань журналіста. Львів, 2011. С. 242–248.

41. Фресс П. Эмоции. Экспериментальная психология. 1975. С. 112–195.

42. Филимонова О. Е. Эмоциология текста. Анализ репрезентации эмоций в английском тексте: Учебное пособие. 2007. – 448 с.

43. Филлипс Л.Дж. Дискурс-анализ. Теория и метод. Харьков, 2004. – 336 с.

44. Фомина З.Е. Эмоционально-оценочная лексика современного немецкого языка: автореф. дис. … д-ра филол. наук. 1996. – 66 с.

45. Чахоян Л.П. Общая теория высказывания. Ленинград, 1988. С. 122–140.

46. Чемоданов А. Исследование творчества Стивена Кинга. URL: http://chemodanov.narod.ru/king.htm.

47. Шаховский В. И. О лингвистике эмоций. Волгоград, 1995. С. 3-15.

48. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Воронеж, 1987. – 191 с.

49. Шаховский В. И. Эмотивный компонент значения и методы его описания. Учебное пособие по спецкурсу. Волгоград, 1983. – 96 с.

50. Шаховский В.И. Эмоционально-смысловая доминанта в естественной и художественной коммуникации. Волгоград, 2004. С. 147–168.

51. Шаховский В.И. Проблема разграничения экспрессивности и эмотивности как семантической категории лингвостилистики. Рязань, 1975. С. 3–25.

52. Шаховский В. И. Лингвистическая теория эмоций. 2008. – 416 с.

53. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. 1988. – 402 с.

54. Шаховский В.И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Киев, 1985. – 42 с.

55. Шадрин Н.Л. Перевод фразеологических единиц и сопоставительная стилистика. Саратов, 1991. – 218 с.

56. Шидловська В. О. Поняття емоції, емоційності та емотивності у сучасній лінгвістиці. Житомир, 2014. С. 292–295.

57. Шорин С. В. Некоторые средства и способы реализации эмотивности в художественном тексте. 1989. С. 151–156.

58. Эмирова А.Н. Русская фразеология. Ташкент, 1988. – 89 с.

59. Beam G. Stephen King from A to Z: An Encyclopedia of his life and work.– Andrews McMeel Publishing, 1998. – 288 p.

60. Compton's Interactive Encyclopaedia. Deluxe edition. 1998. – Eldorado, CA : The Learning Co. URL: http://www.learningco.com.

61. Robin McKinley.Gender Analysis of Policy (Draft), Ministry of Women's Affairs, New Zealand. 1993.

62. Stephen J. Spingesi. Complete Stephen King Encyclopedia. Career Press, 2003. – 364 p.

63. URL: http://psychologis.com.ua/emocionalnoe_sostoyanie-1.htm

МЕТОДИЧНИЙ ДОДАТОК

Тема: Гендерні особливості мовної реалізації негативних емоційних станів у романі Стівена Кінга «Мішок з кістками»

Дані вправи можуть бути використані на практичних заняттях з таких дисциплін як: стилістика, лінгвістика, граматика та практика усного та писемного мовлення.

Task 1. Find out what emotional state is verbalized in the passages.

Мета: Ознайомлення студентів з різновидами негативних емоцій через реалізацію їх в тексті.

Режим роботи: групова робота.

Час виконання: 5-8 хв.

1. *« Get out of the TR, Noonan. Im giving you good ad» He was very angry and was not going to give in to me.*

1) sorrow;

2) joy;

3) anger;

4) disappointment;

2. « I had been frightened standing in the dark cellar stairwell, listening to the unseen first thump on the insulation, but this was far worse.»

a) fear;

b) fury;

c) despair;

d) happiness;

3. *«No. But you will tell me what I want! What I want to hear, not the truth. »*

«No, I'm sorry. But you are wrong. »

«This is so stupid and you will regret, you will regret it very soon. I hate you! » *Devore burst out of angrily.*

a) sorrow;

b) despair;

c) anger;

d) disappointment;

4. *«The days leading up to the funeral and the funeral itself are dreamlike in my memory- the clearest memory I have is of eating Jo's chocolate mouse and crying…crying mostly, I think, because I knew how soon the taste of it would be gone, I had one other crying fit a few days after we buried her, and I will tell you one shortly.»*

a) suffering;

b) fury;

c) despair;

d) disappointment;

5. *«My strength was robbed by grief. If the bed hadn't been there, I would have fallen to the floor. We weep from our eyes, it's all we can do, but on that evening I felt as if every pore of my body were weeping, every crack and cranny. I sat there on her side of the bed, with her dusty paperback copy of The Moon and Sixpence in my hand, and I wailed. »*

1) happiness;

2) fury;

3) despair;

4) pain;

6. *«He looked at me with disgust, realizing that I would not become his friend and comrade. «You sleep with her, with this whore.»*

a) disgust;

b) despair;

c) pain;

d) suffering;

7. *« I lay back on our bed, crossed my forearms over my face, and cried myself to sleep that way as children do when they're unhappy.»*

1) joy;

2) frustration;

3) sorrow;

4) shame;

8. *«I wanted to kiss her, hug her and spend my whole life in bed with her ... I was burning with these thoughts, how we will do everything in bed together what is possible and not possible to do… But then I realized how wrong it was, I blushed from my own thoughts and desires.»*

a) joy;

b) frustration;

c) sorrow;

d) shame;

9. *«I thought, quite cloudly: Why not become my mistress? Your title will be «reseach assistant», a perfectly jake occupation as far as the IPS is cobcerned. I'll throw in clothers, a couple of charge cards, a house- say goodbye to the rustbucket doublewide on Wasp Hill Road- and a two-week vacation: how does February on May sound? Plus, Ki's education, of course, and a befty cash bonus at the end of the year. I'll be considerate, too. Considerate and discreet. Once or twice a week, and never until your little girl is fast asleep. All you have to do is say and give me a key. All you have to do is slide over when I slide in. All you have to do is let me do what I want- all throught the dark, all throught the night, let me touch where I want to touch, let me do what I want to do, never say no, never say stop. Moments later, I would be filled with shame. »*

a) joy;

b) frustration;

c) sorrow;

d) shame;

10. *«I don't want my granddaughter to live with this woman. » his voice was filled with disgust. »*

a) sorrow;

b) shame;

c) disgust;

d) despair;

Task 2. Find out which part of speech indicates a negative emotional state in the text.

Мета: Навчити студентів розпізнавати лексичні засоби, якими виражені негативні емоційні стани персонажів.

Режим роботи: групова робота.

Час виконання: 10-12 хв.

1. « I told him what she'd purchased in the drugstore just before she died. Then I asked my question and I was in a pity for myself and it sucks. »

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

2. « The shrieking white thing reached for me and I woke up on the floor of my bedroom, crying out in a cracked, horrified voice and slamming my head repeatedly against something. »

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

3. « I <u>feel pain and sadness</u> like anyone else. I need to touch and be touched. »

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

4. *« I was afraid that if I crawled out of my corner, the white thing would burst out of my bedroom, shrieking its dead shriek, eager to finish what it had started. »*

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

5. *«And I was screamed in response. I couldn't help it. I had been frightened standing in the dark cellar stairwell, listeninh to the unseen fist thump on the insulation, but this was far worse. »*

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

6. *« I told him what she'd purchased in the drugstore just before she died. Then I asked my question and I was in a pity for myself and it sucks. »*

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

7. *«I was angry, hurt, and scared. Most of all I was embarrassed. I had been dunked in the lake by a man of eighty-five… a man who showed every sigh of handing and making sport of me. »*

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

8. *« I grasped it, and until it nearly slipped through my hand I hadn't really realized how heavily I was sweating, or how scared I was. I juggled it, heart beating hard, half-expecting that creepy sobbing to begin again, half-expecting the shroud-thing to come floating out of the black living room with its shapeless arms raised.»*

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

9. *«The only time I remember being really frightened was when I woke one night speaking guite clearly into the dark of my bedroom. It wasn't the words themselves that frightened me so much as the tone in which they were spoken. It was the voice of a man on the raw edge of panic, and hardly seemed like my own voice at all.»*

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

10. « Anger may be a normal stage of the grieving process- I've read that it is- but I was never angry at Johanna in the wake of her death until the day I found that picture. Then, wow. There I was, walking around with a boner that just wouldn't guit, furious with her. Supid bitch, why had she been running on one of the hotterst day of the year? Stupid, inconsidereta bitch to leave me alone like this, not even able to work. »

a) noun;

b) adjective;

c) adverb;

d) verb;

Task 3. Find out what emotion the character expresses.

Мета: Навчити студентів розпізнавати негативні емоційні стани у персонажів.

Режим роботи: групова робота.

Час виконання: 5 хв.

1. « Oh, poor woman and poor a little girl. What can I do? Nothing, I know. »

a) emotion of anger;

b) emotion of shame;

c) emotion of sorrow;

d) emotion of irritation;

2. *« Mattie was very angry, and I understand her. She can't do anything with situation… and its awful. »*

a) emotion of anger;

b) emotion of shame;

c) emotion of sorrow;

d) emotion of irritation;

3. *« Oh, that's a lie, okay? One so ingrown that now I'm even telling it to myself. He asked, all right, and I always said yeah, I was working on a new book, it was going good, really good. »*

a) emotion of anger;

b) emotion of shame;

c) emotion of sorrow;

d) emotion of irritation;

4. *«Oh, for Christ's sake. On youe vacation? – He was very pop-eyed. »*

a) emotion of surprise;

b) emotion of shame;

c) emotion of sorrow;

d) emotion of irritation;

5. *« Uh-huh, and if he was taping your conversation, you'll get a chance to actually count how many times you used it. »*

« Uh-huh. And if Devore's lawyer gets it to the ad litem, how do you yhink you'll sound? »

a) emotion of shame;

b) emotion of sorrow;

c) emotion of irritation;

d) emotion of ridicule;

Task 4. Determine which stylistic device is used to implement the negative state of the character.

1. *« No! Christ, no! » But there was a funny look on his face, as if she had told him something.*

a) repetition

b) exaggeration

c) metaphor

d) epithet

2. *« My strength was robbed by grief. If the bed hadn't been there, I would have fallen to the floor. We weepfrom our eye's, it's all we can do, but on that evening I felt as if every pore of my body were weeping, every crack and cranny. »*

a) repetition

b) exaggeration

c) metaphor

d) epithet

3. *« It wasn't the words themselves that frightened me so much as the tone in which they were spoken. It was the voice of a man on the raw edge of panic, and hardly seemed like my own voice at all. »*

a) repetition

b) exaggeration

c) metaphor

d) epithet

4. *« It was a strong one, as if someone were spinning a wire in my flesh. I didn't want her to notice it- what a way to start a summer day, by revolting a guy so badly that he stood there shaking and grimacing in front of you – so I traised my hand and waved. I tried to smile, as well. »*

a) comparison

b) repetition

c) metaphor

d) epithet

5. *« I get short of breath and then start tp pant, my eyes feel like they're going to pop out of my head and hang there on my cheeks. I'm like a claustrophobe in a sinking submarine. »*

a) comparison

b) repetition

c) metaphor

d) epithet

6. *« I think I want to scream. I think I mean to turn around and run back up the driveway – I will take my chances with the thing behind me. But before I can, the back door of Sara Laughts opens, and a terrible figure comes darting out into the growing darkness. It is human, this figure, ans yet it's not. It is a crumpled white thing with baggy arms upraised. There is no face where its face should be, and yet it is shrieking in a glortal, loomloke voice. It must be Johanna. »*

a) comparison

b) repetition

c) metaphor

d) epithet

7. *« A minute after I had stood up, the woods were fully alive with little noises again; it was back to business as usual, and I continued with my own. I never forgot that unexpected boom, though, or the deathly silence which followed it. »*

a) comparison

b) repetition

c) metaphor

d) epithet

8. *« I lay back on our bed, crossed my firearms over my face, and ried myself to sleep that way as children do when they're unhappy. »*

a) comparison

b) repetition

c) metaphor

d) epithet

9. *« The moment I stepped through the door, Bunter's bell began to ring stridently. I stopped in the foyer, my hand frozen on the knob. »*

a) comparison

b) repetition

c) metaphor

d) epithet

10. *« I was <u>bored out of my mind</u> for the last two weeks. »*

a) comparison

b) hyperbole

c) metaphor

d) epithet

Task 5. Analyze by what grammatical means the remarks of the character are expressed and what negative state is realized.

1) « - What should I do?

- Spike their guns before they can fire them. Tell Durgin exactly what happened. Get it in depo. Emphasize the fact that the little girl thought she was walking safely. »

_____

_____

_____

_____

2) *« I feel pain like anyone else. I need to touch and be touched. But if someone asks me, « Are you right? » I can't answer no. I can't say help me. »*

_____

_____

_____

_____

3) *« I'm afraid of writing, » I heard myself saying out loud. « I'm afraid to even try but.*

_____

_____

_____

_____

4) *« Oh, you're killing me! I cried. I could feel my muscles twanging like guitar strings. »*

_____

_____

_____

_____

5) *« Mike! » George cried. He sounded panickly. « You got to hurry! »*

_____

_____

_____

_____

6) *« HEY! I shouted, more startled than afraid. Even after everything that had preceded it, I couldn't believe this was happening. »*

_____

_____

SUMMARY

The work is devoted to the study of the problem of gender features of language realization of negative emotional states in S. King 's novel "The Bag of Bones". Negative emotional state as an integral part of human life, that is why there are many scientists who have studied and paid attention to the problem of implementation and features of gender negative states in male characters and female characters.

Linguists pay attention to the problem of realization of negative emotional states in the text. The ability of the reader to feel fear, grief, suffering, sadness, anger, contempt and other emotions of male characters and female characters, brings pleasure to the reader. That is why we analyzed the grammatical, stylistic and lexical gender features of the realization of negative states, which gave us a broader understanding of emotion, negative emotion and the negative state of man as well as the peculiarities of realization.

Thus, **the relevance of the work** is manifested in the insufficient study of gender features of language realization of negative emotional states in characters.

The object of the study is analysis of the gender features of the linguistic realization of negative emotional states in Stephen King's novel "The Bag of Bones".

The subject of the study are stylistic, lexical and grammatical gender features of language realization of negative emotional states.

The aim of the study is to elucidate features of gender language realization of negative emotional states, and comparison of negative emotional states of female and male characters in the English-language novel of the World King "The Bag of Bones" are studied.

The purpose involves solving the following tasks:

- to study the features of gender language realization of negative emotional states;

- to determine the typology of negative emotional states of male characters;

- to define the typology of negative emotional states of female characters;

- to explore the means of language to denote the negative emotional states of male characters;

- to find out the means of language to denote the negative emotional states of female characters;

Research methods. During the study we used the following methods: methods of contextual interpretation, which was used to analyze the context and its features of the implementation of negative emotional states in female characters and male characters; component analysis, which was used to analyze the individual elements through which the negative emotional state is realized and analyzed the features of lexical units and their use in the language of male characters and female characters.

Material of the study. The study was based on English-language novel of Stephen King's "The Bag of Bones".

The theoretical value of this work lies in a detailed theoretical study of the features of gender language realization of negative emotional states, and a comparison of negative emotional states of female characters and male characters in the English-language novel by Stephen King "The Bag of Bones".

The practical value of this work is that the results of the study of gender features of language realization of negative emotional states in Stephen King's novel "The Bag of Bones" can be used in practical classes in such disciplines as: stylistics, linguistics, grammar and practice of oral and written speech.

Approbation of research results. The results of the study are published in the theses "The category of emotionality in modern linguistic gender research" published in the collection of articles and theses of SUMDPU. A.S. Makarenko "Dialogue of languages and cultures in the modern educational space." (Sumy, November 12, 2019) and in the article "The linguistic embodiment of the negative emotional states of male characters in Stephen King's novel "The Bag of Bones ", which was included in the collection of scientific articles of masters of SUMDPU. (Sumy, October 30, 2020). At the International Scientific and Practical Internet Conference, which took place on November 9, 2020, the topic "Negative emotional states of female characters in S. King's novel" The Bag of Bones ": Lexical and Grammatical Aspect" was presented.

The structure of the work consists of an introduction, three sections, conclusions to each of them, general conclusions and a list of sources used.

The introduction substantiates the choice of the topic, highlights its relevance, defines the purpose and objectives of the study, describes the methodology of this study and indicates its theoretical and practical value.

The first chapter analyzes and summarizes the categories of emotionality as an object of modern linguistic research and considers gender research in the context of the modern linguistic paradigm; the concept of emotional state and its typology through the prism of gender linguistic research is defined.

In the second chapter, a practical study was conducted, which consisted of analyzing typology of negative emotional states of male characters and language tools to denote negative emotional states of male characters: lexical, stylistic and grammatical.

The third chapter contains a study of the typology of negative emotional states of female characters and the study of language means to denote negative emotional states of female characters such as lexical, stylistic and grammatical means.

The general conclusions present the results of the study, which were formed into a single result, according to the tasks.

Move on to the disclosure of concepts and results of work. Today, the problem of gender features of language realization of negative emotional states is relevant and currently there is no single definition. Emotional phenomena are characterized by composition and multifaceted nature, having an interdisciplinary status. Emotions are often used as a reaction to internal conflict and reflect the subject's attitude to the components of conflict. Emotional evaluation as an evaluation that arises under the influence of emotions is associated with an emotional outburst, which is reflected in the protagonist's intralingual activity by emotional language means at the level of the language system and expressive language means at the text level.

We can talk about the development of certain areas in gender linguistics such as: analysis of forms of oral and written speech behavior of women and men to express goals, tactics and strategies; conducting comparative studies on the relatedness and unrelatedness of languages to identify gender associations in different languages; study of grammatical and lexical system of language to understand the difference in language behavior of articles. It is because of the different linguization of the world in women and men that there are certain differences in their language and manifestations of emotions. We can say that there are feelings that are experienced only by women or only by men, so there are differences in the choice of language tools that are irrelevant or optional for others.

With the help of emotions a person expresses his attitude to what is happening, his satisfaction or dissatisfaction. Emotions are divided into positive and negative.

Negative emotions are distinguished depending on various criteria for their classification: the direction, stability, degree of tension.

The problem of gender features of language realization of negative emotional states in Stephen King's novel "The Bag of Bones" is considered in the work by studying the categories of emotionality as an object of modern linguistic research, gender research in the context of the modern linguistic paradigm and the concepts of emotional state and its typology through the prism of gender linguistic research.

We analyzed and studied the features of the linguistic embodiment of the negative emotional states of male characters in Stephen King's novel "The Bag of Bones". We found that the negative emotions of a male character largely depend on his self-esteem and worldview, as well as the attitude of others to this person. As for the female character, negative emotions depend on her mood and well-being. Very often the output of negative emotions in male characters is realized in speech through condemnation, insults, threats, curses, irritation, and in non-speech actions - through reckless actions of the annoyed speaker, detrimental to others - the recipient and others. Female characters realize their negative emotions through sadness, tears and facial expressions.

Too many and often male characters realize a negative emotional state through lexical means. Male characters and female characters can use different parts of speech to denote a negative emotional state, such as: noun, adjective and verb. Negative emotional state can be expressed by exclamations and quarrelsome or vulgar words in a certain context.

The stylistic means of expressing the negative emotional state of male characters, represented in Stephen King's novel The Bag of Bones, are very clear that Stylistic means are illustrated in the text by comparison, repetition, epithets and metaphors. They attract the attention of readers and enrich the language of the writer. Frequent repetition of words indicates emotional tension and loss of control over the

male character. In general, there were very few replicas of female characters, which is why we understand that Stephen King prefers male characters.

Grammatical means contain significantly more negative emotional colors. We divide them into syntactic and morphological means of expressing the negative emotional state of male characters. Unfortunately, female characters do not realize negative emotional states through grammatical means in the novel.

In general, there were very few replicas of female characters, which is why we understand that Stephen King prefers male characters. It was very difficult for us to analyze and identify the linguistic means by which female characters showed their negative emotional state. We have found that women are less emotional and show almost no negative emotions as men do in Stephen King's novel "The Bag of Bones ".